

VIENYBE LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 10.

Plymouth, Pa., d. 6 Kovo (March) 1901 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVI.

Rasiant apie permainymą adreso
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą

Dėl norinčių pamatyti mūsų
laikraštį siunčiame vieną numer
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybė Lietuvnikų“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian „NEWSPAPER“
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.25
ONE INCH ONCE	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Pauksztis & CO. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of „Vienybė
Lietuvnikų“ executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:

FOR PRINTING in all modern languages.

„Vienybė Lietuvnikų“

Išleina košną Seregą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE....	\$2,00
I UZMARE.....	\$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų	\$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms	25c.
Už colį vieną sykį garsinant	\$1,00
Pajieszkėjimai: už vieną sykį	50c.
Du sykius garsinant	75c.
Tris sykius (už vieną dolerį)	\$1,00

Pinigai kitais nesistunčia, kaip tik per
MONEY ORDER, na registravotose gromatose
ant szto antraszo:

J. J. Pauksztys & CO.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

Star Drug Store.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

Parduoda gerai sutaisytas gyduoles ir chemizkus dalykus. Gerą
muilą, szepteczius, szukas ir t. t. Perfumas ir didelę daugybę visokių
mažmozių. Czysta arielka, vynai ir kitoki gėrymai vartojami kaipo vaistai.

Daktaru receptai sutaisomi kogeriausiai.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigų greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigus priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

A. L. GRAICZUNAS,

(LIETUVISZKAS DAKTARAS.)

772 Milwaukee Ave. Chicago, Illinois.

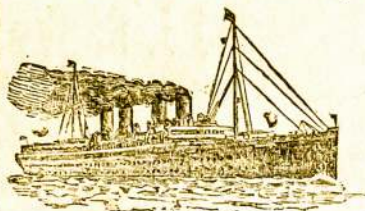
PRIIMA	} nuo 8 iki 10 ryto	
LIGONIUS		} nuo 12 iki 1 po piet
		} nuo 7 iki 9 vakare.

Ateik pats arba gali paszaukt į savo namus Gydan pasekmingai ir didziausioje pasiaptyje
užlaikau uzskreczianczias limpanczias, gedlingas ir prastoto vyriszkuomo ligas.
Atelzaukiantiems per laiszką su spraszynn savo ligos duoda rodą.

Telephonas 309 - 2 S. S.

P. V. Obiecunas,

1012 Carson str. S. S. PITTSBURG, PA.

Parduodu Laivakortes ant visokių linijų ir siun-
cziu pinigų į visas dalis svieto Doviernastis
(pavedimus rėsztu) atlikimui reikalų su Masko-
lijos valdzia. Izmainau visokius pinigų ont
amerikoniszkių ir t. t. Darau apsergė imus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu
kurį atkeliavusį užlaikytų kustlegarnėje, tegul
szaukiasi prie manęs, o asz jį iszliuosuosiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tantietį, o busite
uzgandinti.

W. Matusевичius.

Uzdėjan krautuve visokių tavorų kaip ant tai:
marszkinčių, kalnierių, naktaizų, petneszių, viso-
kių skrybdėlių, maininių czovezykių, marszkinčių ir
dar kitokių daigtų. Teipogi laikau ir kriancziszka
szapą, siuviu drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai
jeigu einat pas žydą, geriaus eikit pas savo tantietį
124 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Krautuve Forniczin.

Czlonai gausite pigiausai visokius naminius
rakandus, kaip tai lovas, komodes, kreses ir t. t.
Kiekvienas syki pas mus pirkes, ateina ir kita
syki. Susikalbėti galima visalp.

A. FAINBERG.

56 E. Main str. PLYMOUTH, PA.

Graiciausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave.
Scranton, Pa.

Daugiau kaip
30 metus iszmeztintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
„ANKER“ (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausie gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisoku Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia Adomo Adzgaucko,

Užlaiko kasdien szviezią mėsą, kiau-
lieną, verszieną, jautieną, avinozieną,
kumpiai szviezi rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliam pasirinkime.

teipogi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesnę prekę nei kaip pas kitus
visi pas Ad. Adzgaucka

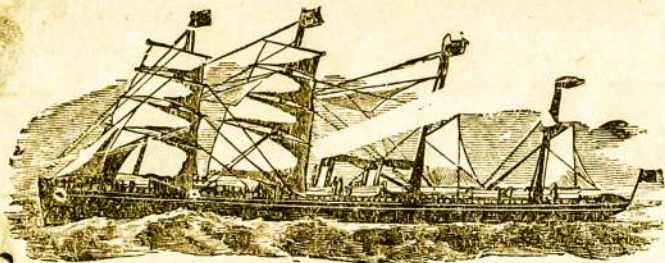
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Daktarka. Johanna Zelviene.

Vienintelė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyczkių. PLYMOUTH, PA.

Offisas	} nū 7 iki 9 ryto,	
atidarytas		} nū 12 iki 1 po piet,
		} nū 6 iki 8 vakaro.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
 Litewski i Polski **BANK**
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dudu jums zinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visu greicioziasiu laivu uz pigiausia preke. Esu uztvirtintu agentu ant liniju North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Natherlands Lines Roterdamo. Siuncziamie pinigis, kurius jusu prieteliai gauna i 15 dienu. Musu kantoroje galite susizneketi lietuvizkai ir lenkiskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su koznu apsiejome teisingai. Teiposgi pardudame tikietus ant visu gelezinkeliu Am-rikoje ir Europoje.

Duodam zinoti kad mes p iiman pinigus i deposita bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant m tu. Procenta tik ta mokam nuo 50 doleriu ir viszas, ale kad buva padeti ne maziu kaip 6 menesius. Padeti ir izimti gali kozna diena nuo 9 ryto iki 2 po pietu, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Lietuvizkas ir Lenkizkas **Kromas** visokiu svieziu tavo ru. Taipogi parduda szifkortes i visas dalis svieta, ant greicioziasiu ir trucziasiu laivu. Izmaino visokius piningus, o ir ausiunczia i uzmare, tiesiog i namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
 NANTICOKE, PA.

Didele krautuve
IR KARCIAMA
 Kas nori gero tavco gauti ir skanaus gerymo ragaut, tegul atsilanko pas **Jona Zakaucka**
 Plymouth, Pa.

ADRESAI
 CENTRALISZKY VIRSZINKU „TEVYNES MYLETOJU“ DIA. VYSTES.
 Prezidentas — V. Daukszys
 P. O. Box 1018. Plymouth, Pa.
 Sekretorius — A. Ilgunas
 412 Breaker Str. — Scanton, Pa.
 Kasierius — A. Olszewskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill
 Knygius — N. Olszinkas
 825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

The Fair Store.
 Pradedama krautuveje:
 Rankenos priemas — 5c.
 Padzikas prasas — 2c.
 Suvarbinavimui plangy — 4c.
 Teltiai dvi kuknos — 4c.
 Adaryto si bakony — 4c.
 Szepu tuka bar dome — 4c.
 Muzgijimui sz-peczia — 4c.
 Vinio czervevka, visosiu skyrig, uz 4c.
 Slaszt-e pelonis, 3 skyrig, kozna 4c.
 Puodukai ir toriekute — 5c.
THE FAIR STORE
 Pirmiaus Hersberger's stand 43 E. Maine st.
 Abe J. Stone, savinikas.

Til ra vlenatinu gydyla ant uz zeldnimo plauku ant praplikusiu galyu, teipgi i trumpa laika sulaiko plauku slinkima.
 Geriansia dantu gyduole: musu gyduole nost. bdo Dantu skaudejima i eles minutes. Mes savo gyduoles gvarantavojam. Preke tik 20c. Imant 6 bankutes \$1.00. Siuncziam pacztu ir i svetimas szalis. Budas kaip jas vartoti yra parodytas keliose kalbose. Norint gauti visą rodą su informacija per laiszka adresavokit sziteip:
The J. M. BRUNDTZA CO Chemists
 Box 231. New York, U. S. A.

WM. N. REINOLDS, Jr.,
 ADVOKATAS.
 42 Welles Building,
 Wilkes-Barre, Pa. Telephone 306
 Skolina piningus.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizkas **BRANDZAS** Suvienyose Valstijose Sziaurine Amerikos, kuriame iszdirba geriause **ALU PORTERJ** ir **ELIJU**.

Nes yra daromas isz grynu javu ir geriausiu apfiniu, norint ir geriant truputi uzsilinksimi bet galvos neskauda, nes jame nera jokiu primaiszytu kvarbu ne prczku.

Tedelgi perkentiejie ir perdevėjai (karczinnikaj) visacesejkelakite Lietuvizko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH---LITHUANIAN
BREWING CO.
 DANVILLE, PENN.A.

SPAUSTUVE.
„Vienybes Lietuvninku“
 224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.
 Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos del draugysziu, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromats ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES
 Ant visu kialiu geriausiu ir greicioziasiu laivu

Siunczia pingus i visas svieta dalis greitai ir pigei. Norintis kad jo piningai siuncziami i tevyne neprazutu ir kuo greicioziasiai nueitu tegul kreipiasi **PO TOKIU ADRESU** pas mumis

J. J. Pauksztis & Co.
 (P. O. Box 1018) 224 East Main Street,
 PLYMOUTH, PA.

6 West Main st. — tai yra mus numeris. 10 centu nupirka daugiau mecos mus krautuveje, negu kokioj nors kitoj mieste. Kodel? Mes perkame uz pingus ir pardocame uz pingus, uz tai mekur ne ra-cizume. Nj raszykit pes mus bar gotti. NOMAZINTOS PRESES MUS MESOS KRAUTUVE 6 W. Main st. Plymouth, Pa

CASH for acceptable ideas. State if patented. THE PATENT RECORD, Baltimore, Md.

PERŽVALGA.

— Talpinam sziądien atsiliepimą dalyke skriaudžiamųjų tautų susivienijimo. Mes tikim į tą ideją ir jos pasisekimą, kaip norėtume tikėti ir kiekvienam prakilniam darbui. Musų vilties nepakirto nė atsargus vienų niszitikiėjimas tuo darbu išz praktiszkos žvelgimo pusės, nė savotiszkas antrijų supratimas to dalyko, nė ant galo neaiszkus trečiųjų mikcziojimai. Ką norėjóm daugiaus tame dalyke pasakyti — skaitytojai atras pacziam straipsnyje. Czia tik atkartojam: nauja viltis, naujos *parveigos* ir — naujos aukos.

— Kas platino vieszai, ar pakampiais papiktinaczias zinias apie tulus Pittsburgo susivaziavimo atsitikimus, tegul perskaito kun. Górzyński'o atsiliepimą, at-į-tą į „Dziennik Narodowy“, kuris skamba sziteip: „Iszties reikia stebėtis, su koku noru ir užsidegimu tulos gazietos griebės peizot apie atsitikimus, kuriuos drąsiai prideretų aplenkėti. Turriu omenyį tą menką nesusi-pratimą, kurs rado vietą per susivaziavimą Pittsburgo tarp mudviejų su dr. Szliupu.... Dėlto geriaus tamistos padarysite, jei risit pirmyn darbą, užmanytą per tą susiainkimą. O galite daug mums padėti, jei tik atsiras geras noras. Mums reikia pirmvisoko apskritinukų (auksinis penkdoleris tiktų geriausiai)... Kas-gi pirmas! Kun. J. S. Górzyński“.

— Sausai nuo koto nuslydo. Vysk. Eis, kelis syk aiszkindams savo padavadyjimų prasmę kas link primetimo angliszkos kalbos, ant galo iszitarė teip: „asz liepiu sakyt angliszkoje kalboj pamokslus prancuziszkoje, vokiszkoje, lenkiszkoje, lietuviszkoje ir kitų bažnycziose, idant išz to galėtų naudotis tie vaikai, kurie moka angliszškai“. Nebuvo teisybės, o dabar jau nė

„senso“ neteko.

— „Ateitis“ dyvijasi, kad skaitytojai „dukdami, suplėšė į skutus“ septintąjį jos numerį. O kaip—kas dyvijasi, kam „Ateicziai reikėjo, dėl dviejų uesusivaldanczių ypatų, piktinti visuomenę. Kad redakcija, negarsindama apie anuos laiszkus, butų juos, pagal nuopelną, metus į ugnį, tai kitiems nebutų reikėję draskyt *nekalną* „Ateitį“.

— Pasirodė pirmasis „Naujienų“ numeris. Straipsniai jose toki: „Musų troszkimai“, „Stebuklai mokslo“, „Ar Dievui ar mamonui?“, „Isz Lietuvos“, „Lietuviai svetur“, „Isz svetimų szalių“. „Naujienos“ su valdzia nekovos ir per tai neteks pusės savo vertės. — „Varpas“ pranesza, jog Von siacko tinklai pasiekę net Revelj: buvus krata pas Andrių Bulotą, pas veterinara Bulotą, pas Jablonskį ir dar pas ką. Kaip girdėt, p. Jablonskiui, kaipo apszauktam lingvistui, Mokslo akademija yra pavedus sudavadyjimą spaudon tolesnių A. Juszkevecziaus zodynų laidų (ziur. sziam num. „Naujos knygos“). Nejaugi ir mokslo vyrams nebus ramybės nuotų pragaro tarnų?

— Tam pacziam laikrasztyj užtinkame akyvą ziniją, jog koksai nepažįstanulis prisiuntė redakcijai laiszką, kuriame jis prizada laikas nuo laiko sudėti „Varpui“ po kiek pini-gų apvertimui jų ant spaudinimo *belletristiszky veikalų*. Pirmam sykiui prisiusta 125 rub.; laiszkas raszytas vokisz-kai.

— „Žvaigždė“ ir „Katalikas“ pradėjo talpinti jau spaudintus vysk. M. Valancziaus pasakojimus, kuriuos, regima, atmusz ir į knygutes. Pigus budas atlikti jubilejaus pareigą.

— Korespondencijoj į „Lietuvą“ (N 9), p. P. T. T. tvirtina, jog nelemtose Pittston'o musztyněse dalyvavę tik 20

lietuvijų, o kiti — apie 50 -- buvę airiai, kurie, kariaudami su protestonais, ir įtaisė tą visą aldariją. Korespondentauz tikrina, jog lietuvius negalima czia kaltinti, nes musztynes pakėlė airiai. Szirdingai norime tam tikėti. Pirmąją ziniją „Vienybė“ sėmė išz „Wilkes-Barre Record“, kurs placziai apgarsino atsitikimą tą pat nakį.

— „Prasziokų“ philosophija, turbūt, perėjo Amerikoj protinczių philozophiją. Cziasiskas teip įstabiai susikivinszlioje, jog... patariam su atyda perskaityti p. Zaturskio korespondenciją, kuri patilpo kaip buvo paraszta.

Nauja viltis, naujos aukos.

Pittsburgo, Pa., įvyko 12 ir 13 Vasario atsitikimas didelės nors sziądien niapskriejamos svarbos. Susivaziavę nuo var-do lietuviszky, lenkiszky ir rusiszky organizacijų ir laiskaszczių delegatai, nežvelgiant į yvairumą kiekvieno nuomonų, suėjo į susipratimą vienam dalyke: jog atmetus partijiszkuo dvasę, pridera gyvoms visų pavergtų ir sloginamų tautų pajiegoms susivienyti prakilniam darbe gelbėjimo jų nuo tautiszko ir socialiszko sunykimo. Kad tolesni to sutarimo vaisiai ir neatgabentų tos naudos, kurios nuo jo tikimės, — tai visgi mums, lietuviams, pasilikty tas smagus persitikrinimas, jog musų tautiecziai buvo gimdytojais ir, gali sakyt vadovais kaip paczios idėjos, teip ir jos įvykdinimo.

Meskim trumpą žvilgį į tos buities iszuzaszumą. Kunigų publicistų, mokslo vyrų ir szejp ukėsų paraszai po rezoliucijoms liudyja apie gilesnį permanymą viso reikalo. Lietuviai anose gadynėse buvo stiprus kareiviai, ir rimti ukėsai; to jiems neužgina nė ar-

sziausi nevydonai. Lietuva buvo stipri dėlto, kad ji buvo ne prastas politiszkas kunas, kaip dauguma szio ir ano laik-o vieszpatyszcyų, bet sukrauta išz gyvos dvasės ir gyvo kraujo tų žmonių, kurie troszko buvi ir pasilikty jos vaikais ir apgynėjais. Jų patiszventimas buvo be kraszto, jų meilė — be galo. Politiszkos, nė draugijinės slogos Lietuva nedatyрэ nuo savo kunigaiszczių, kurie buvo tik rinktiniais vyrais išz liuosos ir viena dvase su jais kvėpuojanzcios visuomenės. Neįstabu, per tai, jei lietuviai įstengė na vien atsiginti nuo dvigubo kryziokų pavojaus, bet sumiti po savo valdzia rusų ir isz dalies lenkų szalis. Rusai įieszkojo ir atrado joje ne terioną ir prispaudėją, bet apgynėją ir globėją. Kokia prakilnumo galybė! Net totoriai — ta Rytinės Europos plėga, — savo noru glaudzias po Lietuvos parnais. Musų kunigaikszcziai szventai guodoja kitų tautų, patekusių po jų ranka, tiesas, budą, tikejimą ir įstatymus: isz czia aiszki priezastis szirdingo anų prisiszimo prie naujos vieszpatystės. Užtiesą, istorija nepaduoda mums kito tokio paveisdo, kaip szvelnus lietuvijų apsiejimas su paveiktomis szalimis sandaros laike.

Nedalingas, vienog, likimas iszverzė laimę kaip lietuviams, teip ir susibendravusioms su ja tautoms. Lenkija, priesz savo prapulties bedugnę, gelbėdama savę, įviliojo Lietuvą į uniją (susijungimą) su ja. Naujas politiszkas davadas, kitokis draugijos surėdymas padarė tai, jog Lietuva, kaip ir Lenkija, suskilo į luomas ir naujai atsiradusi bajorija, su lenkiszky karalių ir didziunų pagelba, žingsnis už žingsnio nusmelkia tautos branduolį — žmones, visuomenę, liaudį. Kiekviens zino, į ką buvo pavirtus musų tauta, tapus Len-

kijos podukra. Vardas Jogėlos, užsipelnusio iš kitur „Svventojo“ garbės, sziadien tarp lietuvių neminimas, arba minavojams su gailėsčiu.

Szimas su virszum metų atgal mus paglemzė po savo letena Rusijos despotizmas, kurs neįstengs praszalinti lenkų slogos, pripleikė prie jos ir savo sunkų prispaudimą. Lietuva pasijuto bežuvant.

Tada, teisingo likimo keliais, atgijo ansai seniai nustelbtas tautos branduolys ir sziadien galinga deszine purto nuo savo kaklo dvigubą jungą. Tik akla Rusijos valdžia nemato, kad sziadien lietuvių ideja eina pergale taku.

Bet pergalė mūsų nepilna ir ji nebus pilna, iki despotizmas neiszrautas iš kero. Pikti pranaszai tie, kurie mums sako, kad tokia ar anokia valdžia iš dabar esanczių gali duoti mums tai, ko tauta ir draugija, kaip gyvas kunas, reikalauja. Jos mums to neduos, iki paczius nežus drauge su savo pranaszais ir vergais.

Szventvagiszka meluoja tas, kurs sako, jog lietuviai su peiliu, kardu ar nuodais eis įszieduoti sav liuosybės. Ne! — lietuviai turi nesulyginamai geresnį ginklą. Supratimas, vienybė ir apszvietimas duos tai, ko kiekviena prakilni szirdis, kiekvienas blaivus protas ir visi gyvi žmonės jie-zko ir trokszta — laisvę, szviesą ir palaimą. Bybliszko Jerichono sienos, negriaujamos, krito nuo trimietų gando.

Tokį pat numanymą pradedu įgyti prakilnesniejie lenkų ir rusinų vadovai. Bet-gi jie, kaip ir lietuviai, gerai suprantą, kad žengdama tuo išliuosavimo keliu, nė viena tauta atskiriam negali laimėti pilno pergalejimo ir tik vienas, prie tam sujungtas, darbas daugelio sluginamųjų tautų gali atvesti prie pageidauto siekiaus.

Toks tai susijungimas be-

dram darbu gavo pradzią 12 ir 13 Vasario ant susivažiavimo Pittsburgu. Delegatų rezolucijos buvo isztisai paduotos pereitam numeryje mūsų laikraszcio. Perziurėjęs jas, -kaitytojas supras visą jų isznaszumą.

Kelintas iš mūsų bendratauczių, rasi, su neužsitikėjimu paklaus: kodėl lietuviai įszieduoja sziadien vienybės su lenkais, kurie mūsų tautos istorijoje atliko nedėkingą rolę žudytojų tautystės ir prislėgtojų visos liaudies. Atsakymus prastas: anose gadynėse sandarą užverė ir taupojo ne žmonės, tik karaliai ir didžiunija; už mūsų nelaimės mes negalime kaltinti paczių Lenkijos žmonių, nes jie tempė tokį pat jungą, kaip ir mes ir, žinoma, mums kenkti negalėjo. O sziadien stoja į sandarą, isztierę viens kitam broliszką ranką, ne diduomenė, kuriai rupi tik savo kailis, ne didžiunija — tas farizėjų maiszas, bet *patilaudis*, abiejų tautų branduolys. Tie-gi buvo broliais prispaudime, yra broliais kovoje ir bus broliais pergaleje. Rusinų dalyvavimas dar labjaus suprantamas: rusinai buvo mūsų jaunesniais broliais laimingose istorizkose gadynėse, buvo lygiais broliais visose blogose permainose ir sziadien ypacz mums simpatizski, nes visa jų dvasė, kaip ir mūsų, kyla iš tautos žemumų.

Kaipo pirmutinį ir labjaus prieinamą pragumą užmanytoje kovoje, delegatai iszrado reikalingu iszleisti angliszkoje kalboje mėnesinį laikrasztį, kurs garsintų svietui mūsų prispaudėjų neteisybes, mūsų vargus ir padėjimą. Tas laikrasztis turės didelę svarbą jau vien per tai, kad pakels mūsų vardą civilizuočių tautų akyse; toje pat Amerikoje lietuviai įgys per jį kiek paguodones ir garbės.

Be abejonės, toks laikrasztis butinai reikalingas ir tur iz-

eiti, bet iszleidimui reikia kasztų; ant susivažiavimo nutarta, jog lenkai duos kas mėnuo po 30 dol., lietuviai po 25 dol. ir rusinai po 20 dol. Mūsų dalį kitaip nesudarysime, kaip rinkdami nuo tautiečių aukas. „Vienybės“ redakcija negali viena nuo savęs sutverti plianą, kaip tą visą dalyką suvadadyti. Bet tuotarpu ragina visus geros valios tautiečius, nedroziant ilgo įsziedosyti tas meilės ir pareigos dovanas į tų laikraszczių redakcijas, kurios prisiims. „Vienybės“ redakcijoj tas fondas atvertas ir kiekviens gali joje sudėti savo dalį. Viskas bus garsinama kaip paprastai. Rasi, visuomenė malonės sutverti vėliaus tamtikrą komitetą, tad lauksime atsiliepmo sziam dalyke.

Taigi užgimė mums nauja iszganymo viltis, bet neužmirszkime, kad ji reikalauja ir naujų aukų. Tad į darbą ir į pergalę!

Isz Lietuvos.

Sztai ką raszo mums apie paskutinius persekiojimus mus Lietuvoje: D-ras Liudvikas Vaineikis įklimpo per „*donosus*“ Palangos leukpalaikių (aptiekorius Gruning, d-ras Borowskis ir kiti); „*donosuose*“ D-ras Januszis parodytas kaip Vaineikio pagalbininkas; bet tie „*donosai*“ nieko nebutų padarę, kad Vaineikis nebutų pridirbęs daugybės neatsargių darbų. 1. Pateko litanija pravardzių, užrasztų inicialais — draugu, kuriems jis buvo skolingas — pravardes jis pasakė, bet žandarai, žinoma, pripazino, kad tai yra vyrai, isz kurių susideda „*prieszvaltijnė liet. partija*“. 2. Vaineikis ant Palangos pacztos gaudavo daug pinigų ir laiszkų; laiszškai daėjo ir tuomet, kada jis jau buvo suimtas. (NB. Žandarai baisiai įpykdiinti V.; prokuratura

irgi: skaito jį už labai didelį pauksztį). 3. Perimtos gramatos, rasztos V. isz kalėjimo pas D-rą Janusztį: gramatos tiesiog skandalizskos įtalpos, žiurint akimis žandarų, — po teisybei, beveik niekniekiai parasztyti. Dėl tų tai laiszkų ir tapo suimti D-ras Januszis ir keli kiti. Pajudinta visa Maskolijos žandarmerija ir sznipukai. Sumastyti susineszimai, ne tik su Tilze, bet ir su Berlynu, Brukseliu, Zurichu ir Londonu, regis; per sznipinėjimus apie Palangą tapo nereikalingos akys atkreiptos ir ant visokių Lietuvos magnatų; per skandalizskus Vaineikio laiszkus, Maskolijos diduomenė sukompromituota. Ant D-ro Januszio nuo pernai rudenojo duoti kuo įjauriausi „*donosai*“ jo tarnaitės, ale tie „*donosai*“ nustojo vertybės per darodinėjimus. Palangos Paulauckiukas prispauistas giedojo ant V., D-ro Januszio ir vieno kunigo, bet begiedodamas susipainojo ir į niekus pavertė savo giesmes. Per kratą pas Brazdziukę rasta glėbis laiszkų D-ro Olekno isz Archang. gub. Ten surastos žinios sziovios tokios apie beveik viską, kas darosi Lietuvos padangėse (apie Domaszeviczių etc. — bala grėbtų tokius laiszkus!) Pas Olekną Jurgį rado 3 NN. „Varpo“, paėmė jį 30 IX. ir patupdė Liepojuje (gal jau paleistas, po kaucija, žinoma). Pas Czepanį, akczyžės czinovniką, rado „Varpą“ už 3 metus ir berlyniszka adresu Jono Vileiszio. Ant „Varpo“ ir „Jkininko“ teip įpykė, kad anot jų visoki „*czerwone sztandary*“ — tai tuszti niekai. Bylą sunkiai prispausdami vedė: *podlogai* isz szalies prokuraturos, — visokios veislės *podlogai*. Dr. Januszis tapo paleistas už kauciją 200 rub., Mongirdas už 250 rub. kaucijos, Liandsbergas 300, Jodiszskutė — (iszbuvo vieną naktį kalėjime) 250,

Baranauckas — už kauciją (?); nuo Janulaiczio — Gazenpote — 300 rub. pareikalauta, bet ar paleistas, nežinia, nuo Vaineikio tam paciam laike pareikalauta 550, bet paskui 5000 ir nutylėta. — Bylą liepta „zamat“ isz augszto. Siplaginas, ministras Vidaus Dalykų, per senesnę amnestiją V., irgi sukompromituotas!

Ant naujų metų, regis, bus manifestas...

Jeigu kas praszytų spaudos, beveik tikrai su dideliu noru duoty — bet ar verta praszyt?

— Kauno gub. siunta Vonsiackis. Plynė žino, ko jis ten nor, užpuldinėdams ant visai nekaltų žmonių, bile tik jie yra lietuviais. Sako, kad pagal jo paliepimą Revelyje buvusios padarytos keturios krautos pas lietuvius — pas Andrių Bulotą, pas veterinarių Bulotą, pas Jablonskį ir nežinau dar pas ką. Žinoma, nieko nerado, nes nieko ir buti ten negalėjo. Tvirtina, kad jie buk prielankūs prie separatistų, kuriuos bene nor iszgaudyti. Žinoma, tai tik iszmislyta proga, kad užpulti galėtų ant žmonių. Vieną buk tokį separatą atradę net gilioje Siberijoje, nes ten buvo padaryta krata pas lietuvį Motiejų Czepą — miravą sudžią mieste Srietenske. Jį buvo suėmę, vežė jau net į Irkutską, bet paskui paleidę, nes, sako, jis nekaltas. Girdejau paskalą, kad Liepojuje sėdi 68 ypatos, suimtos vis dėlėi tos priezasties, kad surasti separatistus. P.

Joniszkiš, pagal Kursę. Pas mus lietuviai pradeda busti. Daugelis isz jų smagiai apsidžiaugę, kuomet iszgirdo, jog Jelgavoj (Nitaujoj) bus lietuviszkas teatras. Apturėję keletą apgarsinimų, daleistų valdzios, jie sumanė, jog geriausia yra iszklijuoti juos kaime nors, kad žmonės placziau apie tai patirtų. Poris vyrų atliko tai, bet paskui miravas

sudžia nusztruopavo juos po 3 rublius, nes neturėjo tiesos patys lipdyti. — *aitis.*

(Isz „Varpo“)

Politiszkos žinios.

Amerika. Ant Pilipinų salų viskas eina po senovei. Isz vienos pusės teip vadinami federalistai, kurie geidžia sutarimo su Amerikos valdzia, platinu su gera pasekme savo įtekme; ypacz provincija Laguna, rytuos nuo Manilos, brusda ir nori padaryt kokį-nors galą. Civiliszką valdzia, pagal naujus padavadyjimus įstato Luzon'o provincijose Romblon, Bohol, Ilo-Ilo, o neužilgo įves provincijose Cebu, Zamboango ir Mindanao; ant kitų salų, iszskiriant vieną tik Sulu, teipgi įvedamas naujas davadas.

Bet, viską tą skaitant, negali dumoti, jog tenai butų viskas aptilę. Paskutinei sanvairtei bėgant, generolų raportai minavoja apie keletą susirėmimų amerikiečių su insurgentais. Teip, provincijoje Laguna amerikiečiai užėjo ant pilipiniečių pulko isz 200 vyrų, isz kurių 6 žuvo, 14 suimti, o kiti prasitraukė toliau; ant salos Panay amerikiečiai nuvarė į kalnus vieną pasikėlėlių būrį, 6 nuszovę; kitur vėl kapitonas Chase susikirto su pilipiniečių pulku isz 200 vyrų ir užriebė jų stovyklę; ant salos Polo leitenantas James, užpuolęs ant insurgentų burio, 2 vyrų užmuszė, 175 sugavo ir sunaikino 20tonų maisto; prov. South Ilocos, pilipiniečių burys užpuolė ant miesto Santa-Maria ir sudegino 50 namų. Isz tų visų atsitikimų aiszkliai matyt, kad szalis toli neyra apimtas.

Idant suprasti, kaip nyko amerikiečiai, kovodami ant Pilipinų, patėmysim szitas žinias: du liuosnorių pulkai, 33 ir 34, 2 Kovo sėdo ant garlavio, idant sugrįžti namon. 33-čiam pulke buvo isz pradžių

50 ofic. ir 1306 vyrų; dabar jame 26 ofic. ir 765 vyrų; teisybė, 20 ofic. ir 130 vyrų liko dar Maniloje; 34-tam pulko buvo 49 ofic. ir 1288 vyrai; grįžta 21 ofic. ir 785 vyrai; liko Maniloje 25 ofic. ir 145 vyrai.

Rgtinė Azija. Ant galo. Europos vieszpatystės ir Amerika gavo atsigert kiniečių kraujo. Pekine, 26 Vasario, akivaizdoje 10 tukstanczių žmonių, nugalavo du isz pamerktųjų mandarinų — Chi Liu ir Hsu Cheng Yu; patys pasiuntiniai gedėjos ateit žiurėt ant tos galvažudystės, bet už tai subėgo tenai visi zokoninkai ir misijonieriai, tar tum krunklių pulkas, pajutę merlieną. Nuzudytiejie labai ramiai laukė paskutinės valandos.

Kada ant turgavietės budeliai varė savo darbą, vieszpatystečių pasiuntiniai, susirinkę ir, turbut susisgrybę savinėje nutarė nereikalauti daugiaus zudymų; bet buvo ir prieszingų tam, kaip sztai Vokietijos pasiuntinis Mumm von Schwarzenstein, kurs užsispyręs reikalavo, kad nukirsti dar daugiaus kiniečių.

Susikirtimai su ginklu rankose vis dar nesiliauja ir matyt, bokseriai nelabai palinkę užbaigti kovą. Vokiečių pulkai tolydzios valkiojas po Pekino apygardes, naikina szalį ir skerdzia žmones; iszpjovę kur pagautus kiniečius, jie sako, kad tai buvę maisztininkai; kaip dyvinai iszrodo tokie gen. Waldersee pranesimas: ant patrolės isz 8 Vokiečių užpuolęs kiniečių pulkas isz 160 vyrų; Vokiečiai 20 jų užmuszė, o kitus iszsklaidė. Tik besmegenis gal įtikėt, kad tai buvo maisztininkai: aiszku, kad vokiečiai užpuolė ant szeip kokio kiniečių susirinkimo ir nuzudė kas nespėjo iszstrukti.

Beje, atsitiko ir tikrasis mu-

szis ties Shinning, kada 3000 rusų užpuolė ant 10,000 kiniečių; rusai pralaimėjo vieną kanuolę, paliko negyvų 20 ir turėjo traukti szalin; tarp jų buvo suzeista 30 vyrų.

Pietinė Aprika. Kaip ir visada, anglai daug buvo primelavę, garsindami apie De Wet'o, Bothos ir Delarey'o nepasisekimus ir vos ne pražuvimą. Pasirodo, kad De Wet susivienijo su pulkauninku Hertzog'u už Oranijos upės ir su 1500 vyrų vetravoja po anglų žemę Kapkolionijoje. Vyriausias gener. Botha su 2000 kitų burų teipgi tvirtai laikosi. Ką anglai buvo pirma padavę žinias apie gen. French'o grobį ant tukstanczių gyvulių ir visokių daigtų, tai dabar jau numazina ant szimtų, o ir tai turbut meluoja. Paciam Anglijos parlamente pakilo protestai priesz suvaldziojimus, kurių dasileidžia net urėdiniai laikraszčiai. Teip tai galim pasilikti priesenos vilties, jog tie karzygiai — burai galės dar ilgai remtis priesz arklaszirdį nevydoną.

Dalis darbu.

Scranton, Pa. Vėl pakelė straiką 800 darbininkų Dolph Coal Co., per tai, jog kompanija niszmoka jiems tų 10 procentų, kuriuos buvo laimėję per straiką Birzio mėn. pereinų metų. Darbininkai teip gi įszirdo už tai, kad kompanija pavarė nuo darbo tuos vyrus, kurie prigulėjo priesz skundo komiteto.

Greenville, Conn. „Cotton Mills Co.“ apskelbia, kad nuo 4 Kovo ji sumažsiant mokesį ant 10 proc., nes medvilnės esą dabar ne prekėje; tas numazinimas užgaus 500 darbininkų.

Cumberland, Md. Sziose apygardėse visus darbininkus Meyersdale kasyklų (apie 2000) virszinybė „Uni-

ted Mine Workers" ragina straiukuoti, per tai, kad prasalino be priezasties daugelį darbininkų.

Hazleton, Pa. Jei per 14 dienų kasyklių savininkai nesusipras su darbininkais, tai antracito apyrubeje kils nuo 1 Balandžio milžiniškas straiukas, kuriame dalyvaus į 132,000 darbininkų. Idant sueiti į sutikimą, darbininkai pakvietė valdytojus kasyklų ant konferencijos 15 Kovo, bet anie nė neatsiliepė ant to užkvietimo.

Chicago, Ill. Garlavių maszinistai atkiso kompanijoms naujus reikalavimus, butent pakėlimo pelno ant 12½ proc. ir 9 val darbo; teipjau ir įsteigimo geresnio davado' perkartinėjime gincų tarp maszinistų ir kompanijų. Beveik neabejotina, kad sžitą sykį darbininkai laimės.

Chicago, Ill. Automobilų tarnai reikalauja nuo kompanijos mokes ties už kiekvieną darbo valandą po 16½ ct. prie 12 val. ilgo dienos darbo. Jie nuo 1 Kovo metė darbą. nes kompanija ketino mokėti jiems, vietoj \$2,00 už dieną, kaip pirma, tik 20 procentų izš pelno.

Blomington, Ill. 300 darbininkų pametė dirbę fabrikuose geležinkelio Chicago and Altou per tai, kad administracija vietoje padienės mokes ties nor įvest darbą nuo stukio.

Pittsburg, Pa. Užmanyta gręžti ties ežeru Summit szimtą naujų surių szulinių, idant įtaisyti druskos virtuves, kuriose turės darbą 8000 darbininkų.

Philadelphia, Pa. Kapitalistų sindikatas ketina pastatyti czia dideles dirbtuves rafinado (cukraus), kurioms lygių nebus Suv. Valstijose; kasztų reiks izsdėti kelis mil. dolerių.

Isz Amerikos.

Geležinkelių aukos.

Geležinkelio darbininkų organizacijos paczios surinko ziniias apie skaitlių visokių nelaimių ant geležinkelių Suv. Valstijose; iszeina, kad perei tuos metuos ant tų geležinkelių per yvairius atsitikimus, neteko gyvasties 7,123 ypatos, o tapo suzeistos 51,743 ypatos. Isz ties, yra tai baisios skaitlines!

Kaip kur.

New York'as izleidžia per metus 4 milijonus dol. ant apszvietimo dalykų vienam savo mieste, o Rusijos valdžia ne kiek daugiau izleidžia ant to pat dalyko visoje Rusijoje.

Juokus sav daro.

Paskutiniam kongreso susirinkime viens izš pasiuntinių perstatė naują įneszimą, kad prezidento titulas turi buti toks: „teip vadinamų Suvienytų Valstijų prezidentas ir salų Ramiamjam okeane ciesorius". Toki užmanymai zinoma, tik juokus daro, bet ar McKinley nesielgia kaip kiekvienas despotas?

Taitavirlygybe.

Kad pakilo klausymas apie izskėlimą į žemesnius laivynės oficerius vyrų izš sugabesnių prastųjų kareivių, del stokos tam tikrų kandidatų, tai pasiputėliai oficeriai, o ypacz admirolas Sampson emė tam priesztarauti, sakydami, kad toki oficeriai nemokė-ę apsieiti augsztesneje draugijoje. Toki nenaudėliai užmirsza, kad ir jų daugumas paeina nuo prastų žmonių, bent Sampsono tėvas buvo darbininku.

Geraszirdis.

Chicagoje numirė sziose dienose policijantas, kurs, tarnavęs izstisus 27 metus, suėmė per visą tą laiką tik vieną žmogų. Kad tokių policijantų įsenąją Lietuvą!

Teisybės balsas.

Washingtono kongrese neseniai svarstė užmanymą apie paskyrimą dovanų tiems, kurie sugaus pabėgusius izš pulkų kareivius (dezertierius); priesztaradaus tam projektui pasiuntinis Lenz izš Ohio staciaziai izszitarė, kad nėra gėdos bėgti izš tokios kariumenės, kaip Suv. Valstijų. Lenz'as perskaitė laizskus nuo kareivių, kuriuose pranesza, jog jiljems liepdavo laidoti gyvus pilipinczius, deginti izstisus kaimus ir naikinti visus gyventojus. Tas praneszimas padarė kongrese baisų truckszmą.

Tiktų.

Suvienytų Valstijų pasiuntinis Kinnose Conger grįzta namon. Dar jis nespėjo suruoszt pirmą skrynią į kelionę, o czia jau pakilo užmanymas izskelti jį į Iowa'os gubernatorius. Na, jis gerai yra izsmokęs bokserius muštuoti, tai ir czia pataikys jodyt ant minios sprando?

Seniai laikas.

Connecticut'o valstijos legislatura, po ilgų svarstymų, 27 Vasario priėmė billių, kurs panaikina mirties baudą už žmogžudystę; didžiausia kora už tokį prasižengimą bus 30 metų kalėjimo.

Nauji charteriai.

Pennsylvanijos legislatura priėmė bill'ių, pagal kurį mies tai: Pittsburg, Allegheny ir Seranton įgyja naujus charterius; majoro vietos daugiau nebus, o bus įstatytas gubernatoriaus „City Recorder". Bet dabarnykeztis Pittsburgo majoras Diehl su kitais valdininkais visai neketina izszizadėti valdzios.

Ne XX

szimtmecziui.

Texas'o valstijos senatas priėmė 1 Kovo bill'ių, kurs paskiria mirties baudą prasižengusiems žmogžudystėje.

Gaila.

Po dvejeta dienų užsibaigia Washingtono 56 Suv. Valstijų kongresas; gaila, kad ir tuli jo darbai neina ant tuszczių vėjų.

Alus atpigo.

Baltimore, Md. Nuo 2 Kovo prasidėjo milžiniškos lenktynės su alum tarp Brewing Co. ir kitų alaunyczių. Brewing Co. numuszė alaus prekę nuo \$6 ant \$4,50 už bartelį, o kiti bravorai nuleido iki \$1, o net iki 50 ct.

Nelaimės.

Richmond, Pa., 26 Vasario, atsitiko miesto gazinecziuje baisi eksplozija, per kurią 1 darbininkas žuvo, o 6 suzeiti.

Kemerer, Wyo., 26 Vasario, apygardėj atsirado ugnis angliakasyklėj Diamondville, No. 1; 35 darbininkai palydėjo savo nelaimingą gyvastį. Gaisras pridarė blėdies ant milijono dol. Izš prazuvsčių darbininkų 2 jankiai, o kiti suomiai ir itali-cziaziai. Tose kasyklėse dirba į 700 darbininkų.

Benton, Ind., izskrypo izš vėzių viens trukis; užmusztų nėra, o sunkiai suzeistų 3 ir lengvai suzeistų 29.

Pompton, N. Y., parako fabrike, izstiko eksplozija, per kurią 1 žmogus užmusztas, o 3 sunkiai ir 2 lengvai suzeisti.

Rochester, N. Y., 1 Kovo užsidedė namas ant 5 gyvenimų (Leary Dye Works); 2 ypatos sudegė, 1 mirtinai suzeista, o 8 ypatos suzeistos lengviaus ar sunkiaus; szejp blėdį apskaito ant \$53,000.

Ugnys.

Rhinlander, Wisc., apygardėse izzdegė visas nedidelis kaimas Woodroof, liko tik 1 salunas ir geležinkelio stotė; kiek pridarė ugnis blėdies, tuotarpu dar neizszaiszkinta.

Pittsburg, Pa., 28 Vasario sudegė dailus namai, kurie prigulėjo Suv. Valstijų pasiuntiniui prie Turkų sultono J. Leishman; blėdies padaryta

ant \$100,000.

Mantua, O., 27 Vasario nuleskėjo keletas namų, užimtų visokiais bizniais; blėdį apskaito ant \$75,000.

Chicago, Ill., 27 Vasario, už sidegė Robey-otelis; tarp svečių pakilo baisi išsgastis, bet visiems pasisekė laimingai išsprukt; namai ne visai sudegė, tik nukentėjo ant kokių \$50,000.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Mohanoy City, Pa. Mes žengiam vis pirmyn tautiszkuose reikaluose; neseniai, 24 Vasario, buvo ezia prakalbos. Vietinis kun. Pautienius apgarsino per pamokslą, kad susirinktų po miszparų į bažnytinių sklepą visi parapijonai, neiszskiriant nė moterų. Teip paraginti, susirinko žmonės nemažam skaitliuje; buvo ir keletas moterių. Kalbėjo kun. Milukas isz Shenandosh'rio, apskaydams vyskupo M. Valancziaus gyvenimą, jo vargus ir saldžius trisus ant lietuviszkos labo. Klausytojai, ploidami delnais, iszreiszskė savo pasigėrėjimą. Kun. Milukas ragino susirinkusius, idant jie isztiestų deszinę ir paaukautų po keletą centų ant iszleidimo raszty vyskupo Motiejaus atmincziai. Po prakalbų, tapo iszrinkti kolektoriai, kurie apeis kolektavodami gyvenimus ir tai ne vien lietuvių, bet ir anglų: pas svetimtauczius kolektavos A. Rutkauckas ir A. Slavinskas, o pas lietuvius: J. Lapinskas, v. Baublys, J. Vitkauckas, A. Misiukevyczius, A. Strimaitis ir A. Kmita.

Beje, kun. Milukas, garbindams gerus velionies darbus, nepamirszto paminėt kelis žodžius ir apie dr. Szliupą, tą, anot kalbėtojo, dvasiszskijos prieszją. Kun. M. sakė: „galit isz to suprast, kaip geras buvo vysk. Valanczius, kad net dr. Szliupas — zinote, kok-

sai — o nekartą yra iszsitares, kad nerandas žodžių iszgyrimui M. Valancziaus darbų“. Czia emė nesmagumas, nes buvo aiszku, jog kunigas skirsto žmones į kokias partijas ir lyg stengiasi pakurstyti vienus priesz kitus. Ne viens, turbūt, dvasėje padumojo: „ką jau nuo mus, tamsunėlių, norėti, kad ir kunigeliai negali savo pykeszių suvaldyti?“

Baigdamas kalbą, kun. M. priminė, kad ant jo prakalbų, laikytų pirmiaus, atsiradęs koks prieszas, kuris kunigui nepatiko; tik ezia nieks negali dasiprotėti, kas tai būtų per žmogus.

Pasibaigus prakalboms, tautiecziai: A. Zingžda, J. Kalėda ir J. Lapinskas paaukavo po vieną dolerį ant Valancziaus raszty. *Mahanojietis.*

Toluca, Ill. Czia darbai prie anglių eina nekaip, dirbą tik pusę paprasto laiko. Lietuvių pas mus ne visai menkas skaitlius: yra 23 szejmynos ir pavienių apie 40. Jie yra susiglaudę į draugystes, kaip sztai: Szv. Jono Krikzzytojaus draugystė, Politiszskas kliubas (isz vieno su lenkais, bet charteris iszimtas ant lietuvių vardo); dar girdėt susitvėrė kareivinė draugystė vardan Didžiojo Kunigaikszezio Gedimino. Nedidelis ezia lietuvių burelis, bet visai sumanus vyrai, visuose dalykuose gerai pasirodo priesz svetimtauczius, gyvena pilnam sutikime; nėra pas mus teip kaip kitur, kad vienas kitą szaukia bedieviais arba dievuocziais; pas mus Dievas yra Dievu, mes-gi darbuojamės visi isz vieno, o velijam ir kitų miestų broliams teip sutikime gyventi. Mes neužmirsztam ir apie tautos reikalus: davėm, kiek galėjom, ant Paryžiaus parodos ir dabar pereitą sanvaitę prakilnus vyrukai rinko ant kankintinių; ir nebuvo daug. atsiskanczių, kurie nebutų davę.

Jug, zinoma, gali atsirasti ir tokių, kurie niszmano apie tokius dalykus; teip, yra ezia viens biznieris, kurs atkalbinėja nuo gerų uzmanymų; jis vis stato sketerą priesz musų darbus, bet mes nepaisom: kokia galva, toks ir protas; už tai, turbūt, ir biznis jam nesiseka; jis ant gatvės liudnas tykoja, kada darbininkai po iszmokeszio eina pro szalį prie svetimtauczijų aplenkdami. Kaip darai, teip turi.

A. Zaturskis.

Haverhill, Mass. Nekokasai „Kajetan Orłowski“, ant svotbos pas p. Motiejų Bienkų, surinko nuo svečių \$4.85 ant „Tautiszko lenkų izdo“; tarp aukautojų pravardžių atranda mes tokias: M. Bienkus, M. Valiukynas, A. Valiukas, J. Agdukonis, S. Vencius, S. Saulėnas, A. Subaczius, M. Narkunas, A. Molis, A. Vencius ir dar keletą tolygių. Szita zinia semta isz lenkiszko laikrasz- „Zgoda“. Ant lietuviszkos svotbos, nuo lietuvių, renkas kas-zin-kas aukas ant lenkų gero: ypatingas apsireiszkimas.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

No. 16 kuopa Gilberton, Pa. naujai prisiraszė:

1158 Johanna Matakienė užsimokėjo 60 ct.

Užsimokėjo metinę:

Jonas Ulbinskas 60 ct.

No. 35 kuopa Binghampton, N. Y. naujas:

1159 Juozas Makovkas 60 ct.

No. 21 kuopa Westville, Ill. senas:

Franas Paplauckas 60 ct.

Pasarga: F. Paplauckas buvo užsimokėjęs metinę Siusyje.

Sekret. A. Ilgunas.

Tėvynės kareivis.

Viens isz muų brolių Londone, J. Janczauckas, prisiu-

tė tulas zinias apie neseniai mirusį tenai tėvynainį Juozą Baronaitį, kurios pilnai užsi-pelno apgarsinimo, liudydamos apie prakilnų to Lietuvos darbininko trisų apie atgavinimą tautystės tarp Anglijos lietuvių. Delto mes su noru pavedam tam rasztui vietą savo laikrasztyje. Redakcija turi dar vieną akyvą paties J. Baronaiczio laiszką, kuris patilps tolesniuose numeriuose.

Bendratautis J. Baronaitis raszto sziteip.

„Mažai galim atitikti tarp lietuvių-darbininkų vyrų su tokioms tvirtoms paziuroms ant gudų, lenkų ir abelnai skriaudikų nedorybių, kaip Baronaitis. Velionis buvo atkeliavęs į Londoną isz Suvalkų gubernijos pirm ketverių metų. Jis nebudams amatininkų, turėjo ezia sunkų gyvenimą, nes jam iszpuolė kreiptis prie mažai pelningo darbo fabrike bambų (kiszskos nendrés lasdelių) isz kurių gamina visokius pigius rakandus. Vargingai gyvenantį Baronaitį dar kankino rupestis apie numylėtinę, prasztą merginą isz Lietuvos, su kuria jis buvo susiszdėjęs dar budams namie, o kuri pasiliko tėvynėje. Atidedams, po kiek įgalėdavo, isz savo menko uzdarbio, jis ant galo sudarė tiek pinigų, kad galėjo parsikviesti savo suziedotinę pas savę. Per skurdų gyvenimą jis įivarė, budams jaunas vyras, dziovos ligą, kuri jau jo iki numirus nepametė ir buvo priezastim jo mirimo. Su atvykusia isz tėvynės numylėtine Baronaitis tuo susituokė su valdzios ir bažnyczios ziniu. Ant pirmų apsigyvenimo reikalų Baronaitis buvo paskolingęs nuo savo draugų keletą svarų sterlingų, ką zinodama jo jauna moteris isz visų pajiegių stengėsi tą skolą atlyginti, įvesdama savo ir vyro gyvenime dar didesų pacėdumą. Baronaiczio pas-tangos rasti pelningesų darbų

neiszipildė, nes jis nebuvo išsmokęs angliszos kalbos, o be jos galėjo gauti darbą tik pas menkus pramonininkus iš svetimtauczių.

Susitikdamas tankiai su visokiais žmonėmis, Baronaitis prisiklausė daug kalbų apie žmonijos gyvenimą, apie vargdienius, didžturcius ir valdonus; vėlesniam laike jis gavo progą sueiti su vienu lietuviu-inteligentu, kurs paaiskino jam daug dalykų ir suteikė naudingų knygučių; skaitydamas jas, velionis įgavo aiskų supratimą apie svieto ir žmonių niekadėjystes ir nuo to laiko staciai pasiszventė platinimui tarp lietuvių teisybės žodžio. Budams pats varge ir nedatekliuj, Baronaitis ruošėsi apie lietuvių apszvietimą kaip galėjo, kame jo pacziutė nevien nedarė kliuczių ir nedraudė; bet kiek įstengdamaėjo jam į pagelbą. Kad ir sunkios pasilaikymuos, Baronaicziai gyveno dailiam sutikime, nė kartą neiszmėtinėdami viens kitam; tokį meilų sugyvenimą reta pas kitus atrasti.

Karszta velionio propagan-da atneszė darbininkams didelę naudą. Jis dėjo paskutinį savo skatiką ant knygu ir skaitydavo nė viens sav, bet suvedęs kur į draugę kelis lietuvius, imdavo skaityti jiems su dideliu jausmu, per ką nė vieną atvertė į tikrą supratimą. Visi stebėjosi iš Baronaiczio; jis, girdi, atkeliavo iš Lietuvos tokspat, kaip ir mes, o dabar, sako, teip augsztai iszkilo supratime ir iszmintyje. Ir jo žodis szauniai įveikdavo klausytojų protus, vesdams juos prie pažinimo teisybės ir prakilnesnių jausmų. Per jo įplaukimą, tulas darbininkų skaitlius įtaisė bedarbę (straišką), reikalaudami pakėlimo pelno; straišką darbininkai laimėjo, bet fabrikantas patį Baronaitį atstatė nuo darbo; tada, sekdami Baronaiczio tari-

mą „viens už visus, o visi už vieną“, darbininkai stojo jo apgynime ir velionis sugrįžo prie darbo.

Bet pelną, kaip sakiau, nekokių turėjo Baronaitis už savo darbą; o ezia namų reikalai, iszdavimai ant knygu ir laikraszezių, mokestys į draugystę; prietam jis dvejus isztisus metus sirgo džiova, bet į lovą negulė, tik paskutines dvi dienas atsigulė į mirtiną jau patalą. Dar pirm to, ezion buvo atkeliavęs vienas lietuvis-intelligentas, kurs dasizinojės nuo žmonių apie velionį ir jo gerus norus, pasiulė jam platininti lietuviszkus rasztus tarp Londono lietuvių; tas gerbtinas intelligentas parupino iš redakcijų ant savo atsakymo, kad siųstų Baronaicziumi visas knygas ir laikraszezius platinimui tarp ezionykszezių lietuvių. Tada viskas pas mus subrusdėjo ir prasidėjo tikras tautiszskas judėjimas. Gaudams knygas, o teipgi laikraszezius: „Varpą“, „Vienybę“, „Lietuvą“, „Ukininką“ ir „Tėvynės Sargą“, Baronaitis visomis savo pajiegoms platino juos tarp savo bendratauczių, o ką iszpardavęs, pinigų vis nusiųsdavo redakcijoms. Teip besidarbuodamas, velionis dar labjaus paliego ir turėjo iszszadėti darbo fabrike, netekdamas nė to nedidelio peino. Gali sakyt, jis daugiaus oru mito, negu duona. Mandagi jo moteris uzdarbiavo, kaip valiiodama, idant pelnyti ant skurdzios duonos. Brolis Juozas, aut galo, teip susilpnejo, jog nebegalėjo jau nė isz namų iszeiti. O ezia nė skatiko nėra, kad gydytoją pakviesti arba vaistą nusipirkiti. Laimė dar davė, jog į tą tarpą buvo atvykęs į Londoną viens geras lietuvis-daktaras, kuris szelpdavo velionį daktariszka pagelba ir parupindavo nuo savęs vaistus; mažai tokių mielaszirdingų gydytojų teatrasim.

Lietuviai, po Baronaiczio įtekme ir skaitydami laikraszezius, susiprato esą lenkų skriaudžiami, padarė tarp savęs sutarimą ir atsidejo atsiskirti nuo lenkų ir sutverti savo lietuviszką parapiją. Tiesa, buvo jau atkeliavęs kunigas Szlamas, bet dvasiszkoji valdžia nenorėjo daleisti ezia lietuvių-kunigą; tada lietuviai leido į Rymo popiežių telegramą iš 370 žodžių ir tik tuomet vyskupas tapo priverstas iszpildyti lietuvių norą; dabar jau kun. Szlamas atlieka dvasiszskas pareigas tarp lietuvių.

Baronaitis, patyręs apie kardinolo, vyskupų ir lenkiszku kunigų neprielankumą ir prieszinygtę lietuviams, jau pirmiaus buvo atsimetęs nuo lenkų bažnyczios ir, nesant lietuviszko kunigo, nė nepildė bažnytinių prideryszezių. Jau paskutinėse gyvenimo valandose jis iszszadėjo pastarosios isz-pazinties, nes priimti ją buvo atėjęs lenkų kunigas. Velionis, dvasės rustume, net suszuko: „velyt atveskit pas manę žydą Mendelsoną, advokatą, kurs tankiai užstodavo mus priesz kardinolą ir vyskupus, nes jam daugiau gali pasitikėti“. Paskutinėje dienoj buvo atsilankęs pas Baronaitį kun. Szlamas, bet szits dar neturėjo tada nuo dvasiszkujų valdžių pavelyjimo pildyti kunigo pareigas. Taigi pastarosios velionio valandos nebuvo ramios, bet jis visgi nezmirszdavo savo paszaukimo. Visus atsilankanczius pas ligonį jis ragino skaityti ir susiprasti; mirties akivaidsdoje, Juozas paskutinę savo dvasę trozsko įkvėpti savo broliams. Baronaitis prigulėjo į „Lietuvių vienybės“ draugystę, bet jį pasielgėsu velioniu nemandagiai ir prieszingai įstatymams. Draugystė duodavo jam pagelpą per aszuonias ligos sanvaites po 4 arba po 5 szilingus; o priesz pat Baronaiczio

mirimą buvo surinkę tarp savęs 30 szilingų meilės dovanų, bet iš draugystės kasos nedavė nė skatiko. Mirus Juozui, teipgi reikėjo iszdėti nemažai pinigų ant szermenų ir vargdienė moteriszke turėjo pati pakelti visus kasztus. Draugystė turėtų apsisergėti nuo tokių neiszteisinaų darbų.

Baronaicziumi mirus, lietuviai pajuto sunkybę be to tvirto sąnario; dabar jie suprato, kad jame buvo szaltinis, isz kurio jie galėjo naudotis savo apiszvietimui. Nežinia, kas atsitiks dabar su keliais tukstanziais žmonelių Londone, kurie pasilieka be knygu ir laikraszezių. Dvi draugystės, beje parsikvieczia nekuriuos laikraszezius, bet tik po vieną ekzempliorių, o platinimui nėra nieko. Koki reikalai buvo su Baronaicziumi, jeigu jie neuzbaigti, galima kreiptis prie Baronaitienės. Mano adresas: „London, England. J. Janeczewski, Nassau str. 25-16, Mortimer str., W.“ —

5 Vasario 1901 m., London.

Atradimas Amerikos.

Paraszė pagal M. Pratt,
Dr. J. T. Zelviene.

1497 m. Amerigo (pagal kitus Alberico) Vespucci atkeliavo į naują szalį, o sugrįžęs daug kalbėjo ir raszinejo apie savo patėmyjimus, per ką žmonės pradėjo vadinti tą szalį Amerikos žeme. Atlikdamas antrą kelionę, jis atitiko pietinę Ameriką, ilgai keliavo tėmydamas viską ant dangaus ir žemės; pasidavus į pietus, vis szaltesnis vėjas putė, naktys 15 valandų ilgos buvo, o priesz keliauinkus stugsojo augsztas akmeninis, ledais apklotas krantas; matė jie ant dangaus neregėtą zvaigždžių kekę sudėtą iš keturių dangaus szviesulių paveiksle kryžiaus; tą zvaigždyną praminė „pietszalių kryžium“. Visa

Europa skambėjo Vespucci'o garbė, kuri isztiesų, priderėjo Kolumbui. Anglija teipgi nesnaudė, bet leido tyrinėtojus į naują svieta, idant užimti jo dalį kaip savastį; tarpe naujokų randame Sebastijoną Kabotą, ir jo sunų Joną, Pranciszų Drake'ą ir Walterį Raleigh.

Dasigirdus apie Kolumbo atradimus, Kabotai patys įsitaisė penkis laivus ir iszkeliavo, su daleidimu karaliaus Andriaus antrojo, idant užimti visas, kokias atras, szališ. Pirmą kelionę atliko be pasekmės, norėdami atrasti kelią į Indiją, antrą kart keliavo pro Islandiją Labradoro linkai. Czia atrado tik žuvų vandenyse, kad vos galima buvo plaukti. Amerikos meszkos turėjo lengvą ir gausią ten žvejoklę. Plaukdami į pietus, iszilgai marių kranto, Kabotai nusistebėjo atradę, kad sausžemis tęsiasi nuo Labradoro iki Floridai.

Tada jie persitikrino, kad tai nėra Indija, bet nauja žemė, gulinti kur nors tarp Europos ir Indijos. Taigi nors Kolumbui priguli garbė už atradimą szio naujo pasvieczio, tacziaus Kabotai pirmutiniai susekė, kad tai naujas pasvietis atrastas.

Pranciszkus Drake drąsiausias isz karalienės Elzbiets karvedžių, jaunystėje labai buvo pripratęs prie vandeny. Tuomet Ispanai taikėsi viską užimti naujame sviete, net už pulinėdavo kitų szalių laivus ant didmario, idant nedaleisti jų pasiekti naują pasvietį. Dėlo karalienės Elzbieta pasisuntė Drake'ą apmalszyti tą Ispanijos niekadėjystę. Iszplaukus į didmarį, vėtros siautė ir nuneszė laivą į pat pietinių Amerikos galą. Laikydami vakarinio pakraszczio, Drake plaukė tolyn; vienoje vietoje, sustoję vandens, atrado begulintį ispaną, o szalia jo 13 smotų sidabro vertybės

4000 musztinių, pavogę sidabrą, o žmogų palikę gyvą, nuplaukė toliaus. Kitu kartu patiko ispaną, varantį 8 avis į szalį Peru; ant kiekvienos avies nugaros buvo užmesta po du maiszeliu sidabro, kurį Sir Drake užgriebė sav; užtikę Callao prieplaukumestovinczius 17 laivų, brangumynais prikrantų, anglėnai viską paverzė kaip savastį, ir teip visur keliaudami, plėszdavo ispanus. Sir Drake sudumė, kad jeigu szis szalis pietgalyje suvienija rytinį ir vakarinį didmarį, gal teip buti ir sziaurinem gale tos naujos szalies; todėl jis pradėjo keliauti link sziaures žemgalio; bet į tą tarpą teip atszalo, ir dienos tokiu teip trumpos, o ledas toks pavojingas, kad jis priverstas buvo grįžti tuomi pat kuriuo atvyko keliu. Tacziaus, pasirįzo tolyn į vakarų jures keliauti ir tokiu budu pasiekti Indijos didmarį, apvaziuoti Afrikos smailgalį ir tuomi keliu sugrįžti, jeigu isz tiesų žemė yra apszukurtina arba apvali. Tą ir atliko sugrįždamas į Angliją 2 Rugsejo 1580 m.; taigi Drake yra pirmas žmogus, kuris atliko kelionę apszukuo žemės kamuolio.

Anglai pasitiko jo sugrįžtanczius laivus su varpais, armotų szuviais ir minių rykavimu. Laivą, kuriame jis atliko kelionę, laikė kaip atminties stovylą; bet medžiui puvant, isz sveikų dalių padirbo kedę, kuri ir po sziai diena matyti Oxford'o universitete.

Walter Raleigh, teipgi anglas, keletą kartų atliko kelionę į naują svieta su savo broliu Humphrey Gilbert, stengdamiesi surasti sziaur-vakarinį kelią tarpe abiejų didmarų, apie kurį Kabotai teip daug kalbėjo ir raszinėjo, o Anglija norėjo užvesti naujokynus, pirm negu Ispanija pasisavins visą naują szalį.

Viena kolionija, susidedanti isz 15 szeimynų, apsigyveno

ant gražios salos Roanoke, Alhermarle įplaukoje; ją paskui praminė „dingusia kolionija“. Iszstaczius triobėsius, apdirbus žemę ir pasėjus javus, rodės viskas kuomi laimingiausiai klojosi; tada tos kolionijos gubernatorius Whyte grįzo į Angliją pasigirti savo laime ir pargabenti reikalingų įtaisų kolionijai. Toje vietoje buvo gimus pirmutinė angliszkoji mergaitė Amerike—Virginia Dare.

Nuvažiavęs Whyte atrado Angliją didziausiam sumiszime, taigi karėje su Ispanija; per tris metus jis vos surinko reikalingus savo kolionijai daigtus. Sugrįžęs kada prisitartino prie salos, atrado tykumą ir užanotą giria, apleistus gyvenimus ir vien paukszczių balsai bei medžių traszkėjims pasveikino jį. Medžio žievėj rado iszpjauta keletą raidžių, bet kas tenai norėta paraszyti — nesusekė iki sziol. Teip, nepalikus nė jokio pėdsako, szis kolionija dingo drauge su pirmutine Angle—Amerikiszka gimine.

Raleigh ne vien kolionistus siuntė, bet ir pats atkeliavo. Ėjo gandas, kad Guianoje esą daug aukso; vienas keleivis sakė, kad jis gulys szmotais ant gatvių, o miszkuose kaip kerai ant takų. Raleigh pasirįzo užleisti to viso aukso Ispanams, bet ir Anglijai jo kiek pargabenti; zinoma tiek daug aukso nerado, tacziaus, isztyrinėjęs nekurias upes, pargabeno labai naudingas žinias apie naują svieta. Vėliaus, dideliam muszyje su Ispanijos laivyne, jis teip gudriai pastatė savo laivą siaurioje iszplaukoje, kad visa Ispanijos laivy nė liko be jokios iszeigos ir tapo iszkelta į padanges, kad nepatektų į Raleigh valdžią. Szioji pergalė buvo mirtinas smugis Ispanijos marinei kariainai. Raleigh'o garbė iszkilo į Anglijos padangę; bet tuomi laiku numirė karalienė

Elzbieta ir tada apsiniaukė jam dangus. Karalius James neapkentė jo, užvydejo jam garbės, ir bijojo jo; per taigi imetė jį į kalėjimą, o potam pasmerkė myriop; jis mirė narsiai, o metams bėgant, istorija vėl sugražino jam pirmnyksztę garbę ir guodonę.

Per visą aną laiką Ispanija neliovė siuntus žmones į naują szalį, idant apgyvendinti jau įsteigtus miestus, arba tverti naujas kolionijas. Išivieszpatavę tenai, ispanai, kaip zvyrys bjauriai apsieidavo su Indiecziais ir tiejie nelaimingi žmonės pamatė, kad blgoje dienoje jie pirmą kart iszvydo atplaukianczius didzius baltus Kolumbo laivus.

Apie dvidezimecziai metų praslinkus po Kolumbo atradimo, Balboa atkeliavo į Ameriką su maža laivynėle aukso jieszkoti; jis įsteigė kolioniją ir tapo jos gubernatorium. Matydams, kaip atzagariai ir nežmoniszkaai ispanai elgėsi su Indijonais, jis prisakė, kad jo kolionistai jokiū budu teip nesielgtų. Indiecziai, kurie teip daug nuo ispanų buvo nukentėję, nudzingo, patyrę gerą valę naujų ateivių. Dazinojęs geidavimą Balboa, indieczių perdetinis atsiuntė jam pilną brangmenų dėžę kaipo santalkos dovaną. Balboa'ui atidarius dėžę, visi kolionistai emė vaidyti už aukšą, muszėsi kaip pasintę szunes, net indieczių virszininkas pasibjaurino ir sakė: „gėda jums, krikszcziyonys, netoli yra szalis, kur visiems butų pakaktinai aukso“. Tai dasigirdę, meldė indieczių, kad nurodytų kelią į tą aukso žemę, nepoilgam, vieną giedrų rytą, jie iszkeliavo kalnų linkon, kur kaip indiecis sakė, esą didmaris ir aukso žemė. Balboa pirmiausiai malonėjo pamatyti didmarį; palikęs savo sebrus ant kelio, pats užkopė ant kalno virszunės, nuo kur pamatė didmarį, niekadus baltveidžių akimis niapzvalgy-

ta. Pasisaukęs draugus, jis nusileido taku iki jurių ir įbrūdęs į vandenį, užėmė didmarį vardan Ispanijos.

Magellan'as iš Ispanijos iszkeliavo su didele laivyne, norėdamas atrasti kelią apskuo pasaulės; jis plaukė tiesiog skersai Atlanto jures link Amerikos; jis ėmė įsiskoti vietas, kur Atlanto okeanas susilieja su Ramiuoju didmarium; tokiu būdu jis nusileido iki pat pietiniam Amerikos galui ir apiplaukęs jos smailgalį, iszkeliavo į atviras jures, kurios, jam pamacius, iszveizėjo tykios ir ramios, per ką jis ir davė joms vardą Tykaus okeano. Bekeliaudami, jie atrado labai ypatingų žmonių Pietinėje Amerikoje, kurie kaip Magellan'as sako, buvę 10 ir 12 pėdų augstai; tie gyventojai nemenkai stebėjosi isz Magellan'o draugų; jie negalėjo suprasti, kaip toki maži žmonės gali pajudinti tokius milžiniškus laivus; apie valteles jie sprendė, kad tai laivų kudikiai. Czia europėnai gavo pirmą kart pamatyt žemės vaisių panasų į ropes, kaip kaszonų skonies; jurininkai skaniai juos valgė nevirtus ir ant dyvų parsigabėno į Europą, kur jie vėliaus placziai įsiveisė. Minkite, kas tai buvo? Ogi paprastos bulvės, kurių tada niekas, apart Indijonų, nebuvo pažinojęs.

Naujos knygos.

Litovskij slovar' A. Juszkovicza s tolkovaniem slov na russkom i polskom jazykach. Vypusk I. St. Peterburg, 1897. Puslapių XXVII—392.

Tas žodynas surankiotas kunigo Antano Juszkovicziaus (X1880 m.); pirmus deszimts laksztų patiekė į spaudą, prikerdamas paaiskinimus žodžių rusiszkoje kalboje, velionio brolis Jonas Juszkevyčius o kitus laksztus — žinomas lingvistas ir mylėtojas lietu-

viszkos kalbos Maskvos universiteto profesorius F. Th. Fortunatov*). Tas žodynas — tai didei stambus laimikis mušų leksikografijai ir leksikologijai, penėtoms ikziol svetima galva ir svetimoms ranskoms. Didžiausia to žodyno vertė styro tame, jog isztarimai užrasyti stacziai isz žmonių lupų; jis neyra vienu sausu žodžių surinkimu, kaip kun. Miežinio žodynas, per ką jis neyra nė pilnas, visuotinai priimtoje prasmėj. Tacziaus tas nepilnumas, anaipiol, nemažina žodyno vertės; kad ir kiek perdėdami, galim tarti, jog Juszkevyčiaus žodynas, kaip gyvos kalbos iszidnycia, galėtų užimti vietą greta Grimm'ų (vokiszka), Dal'io (rusiszka) ir tolygių darbų. O daugums isz mūsų vargiai ir girdėjo apie jo pasirodymą.

Kaip rodo antgalvis, žodynas nesikakina iszreiskimu to ar kito isztarimo vienu svetim atsakancziu žodziu: beveik kiekvieno žodžio iszguldymui autorius priveda žmonių vartojamus sakinius. Geriausiai isz vysim tai, atkartodami tulus daigtus isz paties žodyno. Vienog, tenesitiki skaitytojai sistematizsko aprėpimo žodyno dalių: paduosiu tik tulas isztraukas. Algoti (apleidziu rusiszka tekstą) — woład do gromady; „algoti yra susiszaukinėti į kupetą; piemuos, iszgynęs savo bandą, algoja: ginele, Marele, tinginėle, migpūvėle, užgriutakėle, į savo draugelę; žiur. „valuoti gysti“. Ateiti — przyjść; žiur. „eiti, atskliauduoti, atgūžėti, atjuoduoti, atidumszoti, atlopinti, atpliskuoti, atsiploti, atpuszkuoti, atszlamėti, atplėtuoti, atsilukinti, atvykti, atsznerkszti, atsvyrinti, atklimbuoti, atkabarsztuoti (elgėta),

*) Iszleidimo kasztus ir rupesį apie žodyną pakėlė rusiszkoji Petro-pilės mokslo akademija.

atkavarnoti (teip-gi), atkemeziuoti (szlubas), atkleipinti, atklenkti, atkoburti, atkrapinti, atkvėszinti" ir dar keletas isztarimų. — Arba pažiūrėkim, kas stovi szalia tokio, rodos, nekalto žodžio, kaip audek l a s : „audekle yra prómesta, pąrauda, pąszava, próreta, blaka, dumpłe; audeklas languotas, družėtas, marinkinis, grožytas, polkinis, biezkoriai, lamstytyas". A r m u o : 1) głąb', przepaść; į armenis smunka ratai; karszis į szaltinių armenis ilindo, o nuo ten į ežerą"; 2) ił, trzęsawica; „armuo lumda, kad užeini"; 3) orka, orome pole; „armuo didelis, o nauda maža". Paaiskinimui žodžio prasmės autorius tankiai priveda isztisą sakinį, kaip, paveisdan, kas link žodžio „atsitekszti": „kaip žluogas, bringt, į lovą atsiteszkė ir atsiteszkės lursza (guli)". Atitinkame žodyne tokius isztarimus, kurių pirma nepažinus, reikėjo kalti naujus; teip antai: a s m u o — asaba, ypata; a t e i n a — przyszłość, ateitis: „ant ateinos dirbk"; a t g a r a — ciąg powietrza, pęd wiatru, oro trukis (!), kaip tankiai girdėt sakant; „ne ant vėjo atgaros czia stovėjau". Jau ni mūsų vyrai, kurie mėgsta tepti galvą per du sprindziu storio, bet ne mokslo aliejum, tik yvairioms pomadoms, teipgi atranda žodyne savo tikrą vardą: a t l a i z y t k a k t i s . Sztai žodis b a m b a ir szalia jo žmonių suokimas: „mes visos kaip pumpurės, mūsų bambos kaip kepurės". Arba žodis a n k s z t e t i duoda autoriui pramogą paliudyti lietuviszkosios kalbos turtinagamą ir yvairumą: „anksztejė (su daug ankszčių) žirniai, varpėję miežiai, valtėjusios avizos, grudėję grikliai, pupėjusios pupos, žolėjusios pievos". Atitinkam žodyne ir nemenkai teip vadinamų garsmažodžių, kaip sztai: b i s t u — p a b a s t u ; „bistu—pabastu

moteriskės darbas, kad liuobias, zygiuojas".

Rodos, užtenka virszuj privesių pavysdzių, idant suprasti svarbumą apsipazinimo su tuo žodynu tiems, kurie malonėtų tobulintis savo tėvų kalboje, gana jau sudarkytoje per svetimų kalbų įtekme.

Žodyno dalis, apie kurią kalbame, siekia tik raidę d, pasibaigdama žodziu džiuti. Kiek tomų tur iszeiti, kada ir koku būdu — tuotarpu nėra žinios.

Minėtas žodynas neužilgo bus gaunamas „Vienybės" iszleistuvėje.

Kėksztų Simas. Ukiszka apysaka. Paraszė Mėnaitis. Plymouth, Pa., 1901 m. Puslapių 40.

Lengvu ir kiekvienam suprantamu būdu, be nuobodžių pamokslų, parodo mums szita knygelė, kaip prastu ir visiems prieinamu būdu pasigerino ukė tulam Lietuvos kaime. Tą dalyką iszmėgina pats apysakos didziavyris, Kėksztų Simas; per 14 puslapių jis įpranta skaityt, griebiasi pramanytais pragumais pievas tręszti, prasimano geresnės veislės gyvulių, įveda pramoningą ukę ir t.t. Toliaus, jis pereina prie uaminės ukės, butent prie visztų, kurioms autorius pavedė apszčiai vietas (isz 38 teksto puslapių — 12 užimti apraszimu ukės pagerinimo, o 26 visztų veisimui). Apraszymo ilgunią atpildo smagus iszguldyimo budas, kurs nekartą beskaitant spiria žmogų nuszypsoiti.

Ta knygutė užsipelno vieno pagyrimo; butų gerai, kad ją, kaip nekaltą, rupintumės siųsti į Lietuvą kad ir per cenzurą.

Prie gerų kaygutės pusių priguli ir grynai lietuviszka, prietam kaip prigul sutaikyta, kalba.

W. Orkan. Paludieniai. Vaisdelis isz piemenelio gyvenimo. Iszguldė V. Stagaras.

Shenandoah, Pa., 1900 m. Pustalpių 20.

Smagi apyskaitė iš kaimų gyvenimo, kurią verta perskaityti. Nuo išguldymo būdo negali nieko daugiau reikalauti.

Lietuvos kalendorius ant 1901 m. M. Kobre. New York, 1900 m. Pustalpių 12.

Niekam nevertas daigtas, išleistas dėl biznio.

Yvairios žinios.

Iš kur poeina Amerikos vardas. Prancūzų mokslininkas J. Moreau davė žodį „Amerigo“ kaip žodį, išviespatavusios nuomonės apie tai, kokiū būdu Amerika įgijo savo vardą. Išsitol dingata, jog užvadina Amerikai davė tulas jureivis Amerigo Vespucci. Ta nuomonė, kaip sako Moreau „geographiškos draugystės pranešimuos“, esant neteisinga. Amerikos buvolsčiai (tikriejie senovės gyventojai) vadina „Amerika“ Nikaragua'os kalnynus, gulinczius vidurinėje Amerikoje tarp Juigalba ir Libertado, — teip bent Kolumbas yra pažymėjęs savo pranešime Aragonijos karaliui Ferdinandui. Bet, kada visa Europa buvo pilna garso apie Kolumbo atrastą naują pasvietį,

nekoksai knygininkas vardu „Hylacomylus“, pažidams naują krasztą tik iš apraszymo, kuį išleido 1505 m. kelianinkas Alberico (ne Amerigo) Vespucci, išgalvojo, kad Amerikos užvadinas paeinas nuo to jurininko vardo, ir savo išvedimus apgarsino veikale, patiektam 1509 m. Niekam nepriesztaujant (pats Kolumbas ir jo draugai buvo jau atsiskyrę su sziuo svietu), ta nuomonė išvieszpatavo ir užsiliko lyg mūsų dienų. Ano knygininko išvedimai jau pertai negali turėti vertės, jog valakai visai neturi vardo „Amerigo“, o Vespucci, budams valaku, vadinos „Alberico“. Dėl tų ir dar kitokių priezasczių, tankiai kildavo uzmanymai — duoti Amerikai kitoki užvadina, butent: C o l u m b i a (nuo jos atradėjo Kolumbo), A l l e g h e n i a („Allegheny“ — indijoniszko paėjimo žodis, — kuriuo pavadyti kalnynai, dar bar garsingi akmeninės anglies gausybe), V e s p e r i a (t. y. vakarų pasvietis), F r e e l a n d (liuosybės žemė), F r e d o n i a, C a b a t i o, V i n e t i a ir t.t. Suvienytoms sziaurinės Amerikos valstijoms teip jau tuli mėgina duoti dėl parankumo trumpą užvadina, U s o n a (U. S. o. N. A.).

Kunigo A. Burbos daina.

Sveiki, broliai ir seselės, czionai susirinkę
Iš lietuvių parakvijos ir-gi iš aplinkų!
Kaip-gi ramu, kaip-gi smagu, mums svečius matyti
Ir lietuviszkai tarp savęs sziuos zodžius taryti:
Tegyvuoja mus tėvynė, mus brangi Lietuva!
Nors Maskolius ją kankina, dar ji nepražuvo.
Kol gyvuosim, ją mylėsime, už ją galvas dėsim,
O svettautiszka kalbėti niekad nepradėsime;
Mes Lietuviais gimėme, augome, Lietuviais ir mirsim
Ir vis dirbsime dėl tėvynės, džiaugsimą kol patirsime.
Pasilinksminkit, sveteliai, susirinkime mūsų,
Ar kas esat iš Lietuvos arba ir iš Prūsų.

Likit sveiki, broliai—sesės, baigias mūsų dainos:
Mus broleliai ir seselės tegul szokant mainos!

Tą dainą, kuri nebuvo, regis, niekur spaudinta, pristatė „Vienybės“ redakcijai tautietis M. Alyta, turėjęs pažintį su kun. Burba ir užlaikęs pas savę tą velionies atminimą; miela mums supažindinti platesnę bendratauczių skrytį su szituo nedideliu veikalu to vyro, kuį Amerikos lietuviai vadino, ir teisingai, savo patrijarku. Szitoji, vienog, dėstis spiria mus atlikti kas link velionio viena, rasi ir nesmagia, pareiga. „Zvaigždė“, pirmamjam savo numeryje, teipgi patalpino kitą kun. A. Burbos dainą „Nu sustoję mes, broliukai, trumpai padainuokim“, apreikszdama, buk toji daina nebuvo spaudoje. Tuotarpu, ji patilpo „Lietuviszkose dainose“, išleistose 1893 m. J. Paukšezzio kasztu (puslapių 48 ir 49). Prietam, tos dainos redakcija, be abejonės paduota paties velionio, tulose, ir tai ne be svarbos, vietose ne sutinka su „Zvaigždės“ apgarsintu tekstu. Sztai jie:

Pas kun. Burbą:

„Bjauris Maskolius seniai draudžia mums knygas spaudinti“

„Zvaigždėje“:

„Vyresnybė sen knygas spauditi“.

Pas kun. Burbą:

„O Maskolius iš ramumo popus duoti zada“.

„Zvaigždėje“:

„Vyresnybė iš ramumo popus duoti zada“.

Pas kun. Burbą:

„Tegul musza, tegul smaugia, *dvaseje nenykkim*“.

„Zvaigždėje“:

„Tegul musza, tegul smaugia, *poterius kalbėkim*“.

Vieną eilę norim laikyti už paprastą zecerio klaidą:

Pas kun. Burbą:

„Mes, broliukai, nenusgaskim, *valyvesniais* likkim“.

„Zvaigždėje“:

„Mes broliukai nenusmikim *velivesniais* likim“.

„Vėlyvesniais likt“, arba „nusmikti“ (nusmukti?) — teisybė, nieks nė nenorėtų, o ypacz jaunutė „Zvaigždė“.

Gerai, jeigu tas viskas tik klaida, arba nežinė. Bet jeigu ne, tai tiek tik galim pasakyti, kad tokis barbariszkas pasielgimas su svetimu, prietam mirusio, darbu nepažįstams lietuviszkoje literaturoje.

*Is knygos
Pavardes ir kankas*

Isz visur.

Popiežiaus pasiuntinis Washingtono, arkivyskupas Martinelli taps Kovo mėn. išskeltas į kardinolus ir atšauktas į Rymą, o jo vietą užims monsignor'as Falconio, dabarnyksztis delegatas Kanadoje. Bet nuo savo vietos arkivysk-Martinelli neteip greit atsitrauks.

Indijoje, placzioje Anglijos kolonijoj Azijoje, dabar smarkauja didelis badas; žmonės mirsta šimtais tukstanczių, o Anglijos valdžia išleidžia per sanvaitę \$6,000,000, idant pergaleti keletą tukstanczių apsiginklavusių burų pietinėj Afrikoj. Ant badaujančių, už tai, Anglija beveik niek k o n e d u o d a. Tokis pat badas isztikęs Indiją 1877 m., tai iszmirė per tuos netus nuo alkiu keturi milijonai žmonių; dabar kenčia badą 62 mil. svieto, o pašalpą duoda tik keturiems ir pusei mil. Už tai anglams ten gerai: vice-karalius ima algos pusę milijono frankų, gubernatoriai po 225,000 fr.; vyriausias kariūnėnės vadas 170,000 fr., pulkauninkas 25,000, majoras 15,000, kapitonas 8,000 ir leitenantas 5,000 frankų. Anglai pavėrs tą puikią šalį, kurs buvo žemiszku rojūm, į liudnas kapines.

Į Stalupėnų sudą (Prusų Lietuvoj) turėjo stoti subatos dieną vienas žydas isz Eidkunų; gavęs, kaipo liudininkas, užmokestį už žygį, jis pareikavo lavo nuo sudo dar 5 markių atlyginimo už sugaiszimą; sudas pripažino ir tą reikalavimą ir iszmokėjo pinigus, liepdams žydui savo paraszu pakvitavoti tas 5 markes; bet žydas nenorėjo pasiraszyti, sakydams, kad subatoj nevalia to daryti. Tada sudas sako: „kad tav nevalia raszyti, tai nevalia ir dirbti, tai už koki sugaiszimą praszai atlyginimo?“ Ir atėmė nuo žydo 5 markes.

Pasikalbejimai apie dangų ir žemę.

verte iš svetimu kalbu P. A.

(Tąsa.)

skeliaudros žvaigždžių, kitąsyk sutrukusių. Tos skeliaudros kartais lekia netoli nuo žemės. Kartais jos su trenksmu krinta iš padangių ant žemės paveiksle mažesnių ar didesnių akmenų. Prieš dvidešimt suviršum metų toks akmuo su didele šviesa ir trenksmu nupuolė netoli miesto Pultusko, Lomžos gub., ir sutrūko į daleles, kurias mokslininkai paskui surankiojo. Ir kasgi pasirodė? Tie padangių akmenis labai panašūs į mus paprastus akmenis... Iš to matyt, kad tos žvaigždės buvo iš tokios pat medegos, kaip ir mūsų žemė. — Tie padangių akmenis suvis tamsūs ir atšalę; tik lekdami su baisiu smarkumu per orą, jie įkaista ir pradeda žerėti. Tuomet ir išrodė jie mums kaip kokios krintančios žvaigždės. Dažniausiai tos žvaigždės nenukrinta ant žemės, bet pralekia pro šalį ir lekia toliaus ant saulės, ar kitos planetos.

Du tarpu per metus tos žvaigždžių skeliaudros sukinais arčiausiai žemės ir tankiaus įkaitusios ore šviečia: tarp dvidešimts antros ir dvidešimts septintos Ruggjuczio ir dvidešimts antros ir dvidešimts septintos Lapkričio matyt, daugiausiai krintančių žvaigždžių. Kartais jų tiek matyt ore, kad rodoti tarytum ugnies lytus ant žemės krinta. Tai ir vadina žvaigždžių lytym.

Smarkus žvaigždžių kritimas
Lapkričio 1872 m.

Kaip įsiziuri į tą begalinį šimėni, kad tos mažiulėlės žididumo, kaip mūsų saulė, o kad tokių spindinčių ant dang nesuskaitoma daugybė, nes daikurių niekeno akys nė per kopamatys, — kaip tą viską suingalva pradeda suktis, net bairapie tą Dievo galybę, kuri netkišto, nė skaitliaus.

Pasikalbėjimas devintas.

KAIP APIE TĄ VISKĄ ŽMONĖS PATYRĖ.

Bemanydamas, kokia tai daugybė žvaigždžių ir visokių šviesybių ant šio svieto, kokios jos didelės ir kiek joms reikia vietos, nepasijutau net, kaip parvažiuovome namon. Kaip Juozas spustelejo man per petį, tuomet tiktai atsipeikėjau. Noroms nenoroms nusirangiau nuo bričkos ir nuėjau miegoti. Užmigau iš karto, bet, kaip šiandien pamenu, kad per ištisą naktį sapnavau saulės, mėnulį ir žvaigždės su šluotomis... Sapnavau, kad atsisedęs ant vienos žvaigždės šluotos lėčiau toli-toli, ant pačios saulės; bet pakeliuj nukritau nuo šluotos ir pabadau... Jau buvo rytas, reikėjo keltis prie darbo.

Vieną šventadienį, prieš išvažiuosiant Juozui į Maskvą, susirinko jau paaugusių vaikų apie dešimts Jonų sode ir Juozas pradėjo pasakoti mums, koku būdu apie visą-ką žmonės patyrė.

— Nuo žemės pradžios — pasakojo Juozas — nuo to laiko, kaip žmonės ant jos atsirado, sukako jau daugybė tukstanczių metų. Ilgą laiką ir išmintingiausi žmonės neatejo į galvą, kad žemė galėtų but apvali, kaip dynas. Žmonės spėjo, kad ji paplokščia kaip lenta. Jeigu kas ant galo ir numanė, kad žemė apvali, tai nemokėjo kitiems to išgulyti.

Tik vėliaus pirm keturių šimtų metų atsirado žmonės, kurie netik numanė, bet ir patys patyrė, kad žemė tokia.

Pirmutinis iš tų žmonių buvo Italijos gyventojas vardu Kristupas Kolumbas. Ne umai jis viską permanė: ilgai mokinosi, lankydamas mokyklas, o pabaigęs jas, pradėjo pats toliaus

sako: duokit man laivą, aš vužiuosiu į Indiją nauju keliu į vakarus, o jus iš to naudą turėsite. Teip jam at-iliepus, visi pradėjo iš jo juoktis: „Tau — sako — turbūt penkto šulo galvoj truksta! Iš galvos išėjai, ar ką? Kaip-gi tu atgal sugrįžsi, kad, kaip sakai, žemė apvali? Žemyn vandeniū lengvai nusileisi, o atgal vandeniū augštyn bene paplauksi?“ Matote, kad jie kalbėjo Kolumbui tokius pat niekus, kaip mau kitąsyk uktverė; tiek tik, kad mano uktverė buvo tamsi moteriškė, o Kolumbui teip kalbėjo to laiko mokinti žmonės ir dideli ponai.

Kolumbui buvo labai liudna, kad jo negalėjo suprasti. Neiškentė, metė savo gimtinį miestą Genuą ir iškeliavo į svetimas šalis. Nuvažiavo į Ispaniją, bet ir tenai neką daugiaus laimėjo. Kreipėsi prie prancuzų karaliaus ir čionai ne geriaus jam pasisekė. Keliavo, bastėsi po yvairius kraštus nuo karaliaus pas karalių — viskas per niek: nieks nenorėjo jam tikėti, nieks nenorėjo sušelpiti. Teip išvargo devynerius metus, iki neišgirdo apie jį Ispanų karalienę Izabelą ir jos vyras Ferdinandas. Juodviem, lyg tyčia, reikėjo daug pinigų kares vesti; tai-gi juodviem patiko, kad galima bus pasinaudoti iš Kolumbo išradimų. Pirkėsi ne pirkėsi, kodėl ne pasiderėt! Tarė sau karalienė ir savo izdu įtaisė Kolumbui tris nedidukus laivus.

Kolumbas su džiaugsmu pradėjo rengtis į tolymą kelionę, ant galo, sėdęs į laivus, su trimis šimtais žmonių išplaukė.

Ilgai plaukė, nieko apart vandens ir dangaus nematydamas; mėnesį, kitą yrėsi vandėnimis, kuriais nieks dar nebuvo keliavęs... Žmonės, kurie su juo keliavo, jau buvo pradėję pykti ir nerimasčiuoti. Tikėjosi umai pasieksę kokį kraštą, sausą žemę, o štai jau trečias mėnuo, o žemės kaip nematyti, teip nematyti. Nematyti nė sklypelio sausos žemės — vis jurės ir dangus, dangus ir jurės.

Nuliudo jo žmonės ir pradėjo murtėti Kolumbui, užką išsivežė juos kas-zin kur: nežinia nė kaip grįžę, tikrai visi galą gaušę ant to vandens be galo ir krašto. Pradėjo ant galo ir smarkiaus prieš jį kalbėti, kelti maištą, norėjo net į vandenį jį mesti...

Kolumbas perkalbėnėjo juos, maldė ir ant galo suraminęs prašė, kad dar nors kiek pakęstų: jeigu esą už trijų dienų nepasirodys žemė, tai grįžę namon.

Tikrai, už poros dienų žmogus, kurs sėdėjo ant laivo smaigo viršūnės ir žiūrėjo per žiuronus į visas puses, staiga sušuko visu balsu, „žemė, žemė!“

Džiaugsmas buvo neišpasakytas: šaudė iš armotų, meldėsi, verkė, bučiavosi, puolė ant

kelių, bučiavo Kolumbui rankas ir drapanas, meldėsi už jį.

Iš pradžių Kolumbas tikejo, atvažiavęs į tą pačią Indiją, į kurią buvo išsirengęs. Bet ištikrųjų buvo tai suvis kita šalis, teip gi neišpasakytai turtinga, be galo didelė ir niekam Europoje iki tol nežinoma.

Tai šaliai, ar tikriaus naujai žemės daliai paskui davė vardą **A m e r i k a**.

Sugrįžęs į Ispaniją, Kolumbas papasakojo apie naująjį kraštą, apie laukinius žmones su raudona uoda, apie turtus, kokius tenai aptiko. Karalius ir karalienė nežinojo iš džiaugsmo, kuo jam atsilyginti; o tie ponai, kurie pirma juokėsi iš jo ir per niek laikė, dabar pradėjo apie jį puldinėti ir stebėtis jo atradimui.

Kolumbas važiavo į Ispanijos sostapilį iškilmingiaus, nekaip koks karalius: armos tvaskėjo, varpai gaudė, žmonės garsiai jį sveikino. Rodosi, užstojo jam laimės dienos; bet tai neilgai tebeėjo. Ne vienas pradėjo Kolumbui pavydėti garbės ir ėmė kenkti jam visokiu budu.

Kartą per pietus pas karalių pradėjo kalbėti, kad Kolumbas nieko ypatingo nepadaręs, nes, esą, kiekvienas, kas butų važiavęs tuo keliu, butų atradęs Ameriką! tam — esą — nereikia didelio proto! Tuomet Kolumbas, nė zodzio neatsakydamas ant tokių kalbų, paėmė nuo stalo kiaušinį ir tarė: — „Kas iš jusų pastatys tą kiaušinį ant stalo; teip, kad jis stacionas stovėtų?“ Visi pagriebė po kiaušinį, pradėjo tuojau bandyti: ilgai kankinosi, bet nepastatė... Tada Kolumbas, paėmęs kiaušinį, sudavė drutgaliu į stalą ir kiaušinis, nors trukęs, pasiliko stacionas stovėti...

— Didelio daigto! — sušuko visi — tai kiekvienas kvailys pataikys padaryti!

Kolumbas ant to atsakė: — „Tai kodėl nepastatėte? reikėjo patiems susiprotėti. Tas pats buvo ir su atradimu Amerikos“.

Visi susigėdę nutilo, matydami, kad Kolumbas juos visus ant juoko pastatė ir kad jo buvo teisybė.

Kiti vėl dideli ponai prisnekejo ant Kolumbo visokių neteisybių ir teip padarė, kad karalius liepė apkalti Kolumbą geležiniais pančiais ir į kalnį įmesti, kaip kokį piktadeją. Kolumbas prieš mirsiant liepė įdėti tuos pančius į jo rakštį (grabą). 1892 m. sukako lygiai keturi šimtai metų nuo atradimo Amerikos.

Kolumbui mirus, kitas juriuinkas, vardu Magelonas, nukeliavo į Ameriką tuo pat keliu, kuriuo Kolumbas važiavo, apvažiavo ją pakraščiu ir plaukė vis tolyn į vakarus, norėdamas patirti, kur toliaus nuvažiuos. Da metų

(Toliaus bus.)

Mirusioji Anglijos karalienė per savo amžį gavo išz vieszpatystės izdo išz viso 120,000,000 dolerių.

Daugelyje Europos szalių vėl užstojo smarkus szalcziai ir didelis sniegas. Rusijoje, apie Odesą, teip stigu atszalo, kad nēmažai svieto, ypacz varginguose priemiescziuose rado mirtį. Madride, Ispanijoje, kur nuo 50 metų nebuvo matę sniego, dabar gavo jo perdaug. Net Jerozolimos apygardēse iszkrito sniegas, kurio žmonės neatmena jau nuo 100 metų.

Pirm 60 metų Airijoje buvo 8 milijonai žmonių, o dabar priskaito tik pusę tiek; airiai burių-buriais keliauja į Ameriką. Airių visam sviete skaito 10 milijonų.

Tuli laikraszcziai apraszdami numirusios anglų karalienės Viktorijos gyvenimą, tarp kit-ko pasakuoja sztai ką: jos vaikai, kada pasitaikydavo vieszai pasirodyti visuomeuei, nenorėdavo atsiliiepti ant žmonių pasveikinimo; mat tie pasiputę džon-buliukai (anglus vadina „John Bull“, teip kaip amerikiecius „Uncle Sam“ arba „yankee“) nenorėjo nusižeminti prieš minią. Mokiadama juos, Viktorija tankiai juos muszdavo — aiszkia: m u s z d a v o savo karaliszka kumszczia; daugiausiai, sako gaudavęs dabarnyksztis karalius Edwardas. Mat, toji terionų veisle nuo pirmo nosies apskrėpimo mokinasi buti terionais.

Anglijos karaliai buvo įsteigę augszta atsizymejimo ordeną po vardu „kelneraiszštė“, kurią dovanodavo tik labai augsztoms ypatoms (paskutinį laiką gavo tą ordeną Vokietijos sosto įpėdinis). Naujasis karalius ketina skirtą kelneraiszštę į dovanas ir mcterims. Tik reiktų ją negu panczerkaiszte pavadint. Kyszto yla isz maiszo.

Marselijos mieste, Prancuzijoje, pakelė straiką 3000 dokų darbininkų, per tai, kad kompanija nenorėjo praszalinti nekurių neapkenčiamų užveizdų.

Puikus apvaiksčiojimas

Ant 17 dienos Kovo mėnesio, MtCarmello lietuviai rengia didelį tautišką apvaiksčiojimą, kurio mieriu yra už dėjimas knygyno tą pat dieną Prasides antrą val. popiet, sa-lėje Kuores priesz pacztą.

Bus prakalbos apie tautos reikalus, ant kurių žadėjo pri-buti daktarė J. T. Želvienė isz Plymouth'o.

Už ineigą vyrai moka po 10 ct., moterims dovanai.

Užpraszone kuoskaitlin-giausiai susirinkti visus vyrus moteris, vaikius ir merginas.
Komitetas.

Susirinkimas.

Baltimore, Md. „Tev. Myl. Draug.“ sanariai, kaip lygiai ir geidziantieji prisiraszyt isz naujo, užkviečiamai susirinkti pas J. Macziulaitį, į salę po No. 215 S Sharp str., subatos vakarą, ant 8 valandos, 9 die-ną Kovo.

Kuopos sekretorius
J. Baltrusaitis

Pajieszkėjimai.

Pajieszkau: savo brolio Au-gustino Armakaucko ir draugu: Antano Skamarako ir Domi-nyko Kniustauskio; visi jie pa-eina isz Suvalkų gub., Nau mieszio pav., Kidulių vals-cziaus, kaimo Karaliskzių; bro-lis jau 30 metų kaip Amerikoj gyvena.

Jeigu kas žino apie juos, ar-ba jie patys, tegul atsizsazkia ant adreso:

Antanas Armakauckas
Roebing str., N 146,
Brooklyn, N. Y.

Pajieszko:

Antanas Vilkis, 14 metų isz Vieksznų, Kauno gub., Stasio Leleikos, isz Himrod, Ill. Bx 2.

Jonas Alaburda, 21 m. isz Kazliskzių, Suvalkų gub., te-tos Veronikos ir dėdes Motie-jaus Gutauckų, isz Edwards-ville, Pa.

Antanas Poderis, 22 m. isz Dvarkiskzių nuo Garliavos pus-brolio Motiejaus Baszinskio, isz Pittston, Pa.

Mes visi trys esame užlaiky-ti New York'o kastlegardėje ir praszome savo tautiecių, kurie žinotų jieszkomus, ar-ba nie patys kuomi greiciausiai teiks isz suteikti žinią ant szio adreso:

Mr. Vincent F. Jankovski
Ellis Island,
New York.

Naujas Laikrasztis.

Philadelphijoje, Pa. pradės iszeidinėti naujas laikrasztis po vardu:

„LIETUVIS“

Kuris kasztuos ant metų tiktai \$1,00. Kiekvienam, kuris pri-duos savo adresą, siųsime 4 pirmus numarius ant paziuros, kožnas todėl tegul atsizsazkia.

Raszkykite:

Antanas A. Jocis
764—766 So. Second str.
Philadelphia, Pa.

Wilkes-Barre, Pa. Susitvė-rė kriauczių unija, taigi užkvie-cziam ir kitus priguleti.

Ant pardavimo.

Parsiduoda du puikus na-mai su lotais, labai ant leng-vų iszlgių, ant High str. Ply-mouth, Pa. Jeigu kas norėtų nusipirkti, tegul atsizsazka ant szio adreso:

J. J. Pauksztis & Co.
224 E. Main st.
PLYMOUTH, PA.

Juozas Czernikas,

duodu visiems žinot, jogei parduodu LAIVAKORTES (szif-kortes) ant visų liuių ir grei-cziausių Laivų jurėmis ir už pigiausia prekę.

Teiposgi siunczium piningus į visas evieto dalis greitai ir pigiai. Norintie kad piningai į tėvynę siuncziami neprazūtų ir greit nueitų, tegul kreipiasi pas: **Juoza Czerniką,**

13 S. Canal str.
Wilkes-Barre, Pa.

Visokias knygas,

lietuvizskas, taip drasiszkas kaip o ir mokslizskas, taipgi ir laikraszczius; kaip tai: „Varpa“, Ukininką“ ir „Tėvynės Sargą“, visus tris kartu imant ant 190) m. gaunama už \$3 dol. Katalogą knygy ir laikraszczius ant paziuros pisi incziu dova-nai. Užpraszone knygas arba lai-kraszczius, reikia sykiu ir piningus prisiusti.

Jurgis Lapinas
Tilžėje — Tilsit
Ostpr. Germany.

Geriausei aprupina LackaWanna gelezinkelis.

Jeigu jus rengeties kur nors va-ziuoti ar su kokin reikalų, ar pasiva-zinėti del prijemnumo, svarbiausiu dalyku yra apsarstyti, kuris kelias jus nugabens į ten trumpiausiam laike, kuorecziausiai karus mainant, kuomaziausiai turint negerumų nuo dulkių ir dumų, o randant puikiai įtaisytas sėdynes, geriausiai aprupin-tus vagonus; buffetus, miegojimui vagonus ir Pulmano salioninius va-gonus, kurie yra kuopnikiausiai isz-taisyti ir aprupinti visukuomi, ant ko Lackawanna gelezinkelis nieko nesigailėjo, kad tik pasažierius už-ganėdinti. Kasdiena galite nuva-ziuoti į Chicago ir St. Louis. 24 valandos į St. Louis, 21 valanda į Chicago visai vagonų nemainant; 87 valandas į Kaliforniją tiktai kar-tą persimainant, 26 valandas į Jack-sonville, Ela. Kuozemiasios prekės važiujant į visokias vietas. At-sizsazkite pas artymiausia tikiętu pardavinėtoją asabiszkai, per tele-foną arba per laiszką ir jus veikiai gaus te atsakymą ir bus maloniai patarnauta.

Naujos knygos

gaunamos „Vienybės“ iszleistuveje:
Kalendorius 1901 m. pusl. 78 15c
Kas pieszis? Paraszė Lazdynų
Pelėda, puslapių 32 10c
Valscziaus su las. Komedija vie-noje veikmėje, paraszė Zemai-tė, pusl. 19 10c.
Mindaugis Lietuvos karalius. Is-torijos paveikslas penkiuose aktuose, puslapių 86 25c.
Vanduo ant žemės, po zeme ir virszuje žemės, pusl. 33 10c
Juokų knygelė, surinkta L. J. K., pusl. 95. 25c
Kaip Maskolija persekinja Lietu-vą. Supieszė kun. V. Dembskis, pusl. 15 10c.
Kaip geriausiai laidoti numirė-lius? pusl. 29 15c.
Graži dainų knygelė. Iszleista per Giedrį. 30 puikių dainelių 47 pusl. 10c
„Apszieta“ 1—13 \$3,00
„Galybė“ 1—12, puslapių 484 \$1,00
Vytoliarada I ir II dalis \$1,25
Gudai tr Lietuvos 50c
Apie turtų iszdirbimą 35c
Tėvynainių giesmė 15c
Pasaka apie Adomą ir Jieva 10c
Margumynai, paraszė Bevardis 25c
„Ausra“ 1884 ir 1885 m. po \$2,00
Juozo Miglavaros rasztai 25c
Kalbamokslis lietuvizskos kalbos 50c
Lietuviz.-anglizskas žodynėis 70c.
Už ką lenkams turime buti de-
kngi arba nedėkinhi 25c
Svieto pabaiga 10c
Girtybė 10c
Trumpi pamokslai ir rodos 10c
Antanukas — apysaka 15c
Katalikų bažnyčia ir mokslas 15c
Vadovas į dangų 40c
Gyvenimas Jezaus Kristaus 65c
Kova. Drama isz trijų veikmių, labai tinkanti del tea ū 10c.
Tėvas ir Sunus. Tėvyniszka apysaka, labai grazi 10c.
Volungė. Eilės — viso yra 93 skirsniai — labai uikies 25c.
Apsakymas kelionės į Palestinos žemę apie Jeruzolimą ir kitas svz. vietas \$1,25
Szirdis žmogaus Bažn. Dievo 15
Zydo pakuta 10

AGENTAS

asekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGŲ nu ognies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

BRAVORAS.
(CITY BREWERY CO.)
Kuriame išdirba skaniau
sią, geriausią ir sveikiausią
ALŲ ELIŲ ir PORTERŲ
Po No 600 iki 612 Pearl str.
ELIZABETH N. J
PETER BREIDT
Lecninjkas.

DIDELIS SKLODAS
S. J. Mockaiczio
Užlaiko geriausią Vyną, visokio sky-
riaus Arielkos ir kitų szyrdį pastipri-
nanczių gėrymų, teipgi skaniausių
Cigarų, tik nepamirškite vietos
S J. Mockaitis
224 ir 226 South Main Str.
SHENANDOAH, PA

Ar esi kurczias??

Kožnas kuris yra kurczias yra išgy-
as nauju mūsų išradimu; kurie
apsigema kurti yra neisgydomi.
Naujas ir lengvas budas. Aprašyk
savo negalę. Agzaminavojimas ir ro-
da dovanai. Kiekvienas gali gydytis
namie be didelių kasztų.
Dr. Dalton's Aural Institute,
La Salle Ave. Chicago, Ill.

Lietuviu užeiga.

Geriausie užeiga dėl lietuvių iš
viso miesto. Prilaikau visokius gė-
rymus, kaip tai: Alų, Arielką, Li-
kierą, Vyną ir visokius Cigarus pir-
mos klesos, taipgi siuncziu pinigų į
visas dalis svieto. Pardūdu laiva-
kortes ant visų linių. Apart to dū-
du kiekvienam prieteliską rodą.
Todėl nepamirskit jog mano HO-
TELIS po No 1837 Main Ave. Pro-
vidence, SCRANTON, PA.
Petras Lipavyczia.

Medega laikraszcziams, per
guldymai iš angliskos, pran-
cuziskos ir vokiskos kalbų.
Dainos dėl notų. Illiustracijos.
Raszykit: **S. Malevsky**
Care of L. M.
11 St. Marks Place.
New York City.

HOTELIS arba geriausia
užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmo-
nių. Kurie norite szj bei tą dasizi-
noti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti
vyno ir visokių arielkų, ar oigarėlių
skanų užirukyti, ateikite pas:
Antaną Kalinaucką
18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

„LIETUVA“

Nedėlinis Laikrasztis iszeina kas
pėtnyčia Chicagoje ir paduoda žmo-
nėms svarbiauses ir teisingiauses ži-
nes iš Amerikos, Lietuvos ir viso
svieto. „Lietuva“ paduoda naujau-
sias politiskaz žines, tai yra, apie
krutėjimą žmonių visuose krasztuose
svieto, visose vieszpatystėse, apie jų
darbus, uždarbius, naujaušius iszra-
dimus (iszmislus) ir t. t. Kas „Lietu-
va“ skaito dasizinos apie viską, kas
tik sviete darosi, apsiszvieis ir isz-
moks žmoniskaz pasielgti.
„Lietuva“ kasztuoja ant metų \$200,
ant pusės metų \$1.00. Pinigai tur
but užmokėti isz virszaus.
Užsiraszdydami ir pinigūs siusdami
adresuokite teip:
A. Olszewski.
924 33-rd. st., Sub-Sta. 60
CHICAGO, ILL.

Temykit, Lietviai!!!

Nuo szio laiko paleidziam žodynė-
lius kuo pigiausiai, idant kiekvienas
Tautietis galėtų nusipirkti, ir davę
apsidaryti kiszeniuje nesziodamas
pasiziurėti kada jam prireikia kokio
žodzio, vigadą turėti.
Lietuviszakai — Angliszkąj gaus
už 70 centų; Angliszkai—Lietuvisz-
ką už 80 ct., abudu už dolerį. Kas
norėtų pirkti nesusiutus abu gaus už
80 centų.
Kun. P. SAURUSAITIS,
34 John st. Waterbury, Conn.

50 YEARS' EXPERIENCE
PATENTS
TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.
Anyone sending a sketch and description may
quickly ascertain our opinion free whether an
invention is probably patentable. Communica-
tions strictly confidential. Handbook on Patents
sent free. Oldest agency for securing patents.
Patents taken through Munn & Co. receive
special notice, without charge, in the
Scientific American.
A handsomely illustrated weekly. Largest cir-
culation of any scientific journal. Terms, \$3 a
year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Dėl vyru tikta.

Az ken žiau daugelį metų, kaip pasekme jau
nytės iszdykumo ir perženimą iszetymų prigim-
ties Az isz eidin žimtis dolerų ant daktarų,
nerandant pagalbos. Galiaue, lankantės savo
szalije, az kreipiausi prie tulo garsaus daktaro
Vienneje ir jis davė man gyduolių, kurios manę
visškai iszgydė. Az apie tai paraveinan savo
draugams ir tie, kurie kentė ph ziszakai, bandė
ir iszgydytais tapo. Tada azz vieiszkai per-illu-
dijan, kad kiekvienas kencziatlis nuo to ligų,
gali atgauti sveikatą vartoiant tas gyduoles.
Daktaras davė man receptą ir geras žinant, kad
daugelis galėtu pasinaudoti isz jo, azz pasiryžau
atelti ji kiekvienam, kuris pareikalautu. Azz
neturiu ką parduoti ir pinigų visai nenoriu. Azz
garsinu vien dėlto, kad ezi žinla ne vienam gali
buti naudingas. Jelga rekalanžete, raszykite idė-
dami markę ant atsakymo ir azz atsinau žums tą
receptą lietuvizskoi kalbai. KAREL JOHNSON,
32 Hohman st., Hammond, Ind.

NEISKAITYKITE!
Kapitalistai sako: kad darbininkai užmano ir
veikia, tai tas yra niekai.
Mes kuopelė darbininkų matydami jog mūsų
sunkiai uždirbti pinigai tenka pateniamas kar-
cziaminkams. Taigi, užlejuome darbininkiską
karcziamą, kur lietuviui po sunkaus darbo galės
susiprinti savo spēkas.
Koleivai pribuvę isz kitų vietų gaus pas mus
meilingą priėmimą ir prieteliską rodą.
Lietuviu Prekyties SALONAS.
785 Bank str. WATERBURY, CONN.

Dr. Kallmerten
GARSINGAS SPECIALISTAS
Chroniszkų, nerviszkų ir privatiszkų ligų vyru,
moterių ir vaikų kuris iszgydo per pacztą.
\$1.000
nagrados dnos dėl to gydintojo kuris iszgydė tiek
ligų ligų į tą laiką kiek Dr. K. Jojo gyduoles yra
dirbamos isz žolių ir szaknų dėl kožno ligonio
atskyrimo. DR. KALLMERTEN ISZGYDĖ
TUKSTANCIUS. Daugelis likos gydintojų au-
leisti kaip neiszydyt mi. Jelgu kenti ant kokio
norints ligos, raszykite pas Dr K idant priuetti
RODĄ (DYKAI). Apraszykit gerai savo ligą, ly-
tj, (vyras ar moteriszkė) amžį, kiek sveri, truputi
plankų ligonio ir už 2 centus pacztinge markę
apturėsi teisinga apraszymą ar galima bus iszgy-
dint ar ne. Adresas:
DR F. J. KALLMERTEN.
TOLEDO, OHIO.

Our fee returned if we fail. Any one send-
ing sketch and description of any invention will
promptly receive our opinion free concerning
the patentability of same. "How to Obtain a
Patent" sent upon request. Patents secured
through us advertised for sale at our expense.
Patents taken out through us receive special
notice, without charge, in THE PATENT REC-
ORD, an illustrated and widely circulated jour-
nal, consulted by Manufacturers and Investors.
Send for sample copy FREE. Address,
VICTOR J. EVANS & CO.,
(Patent Attorneys),
Evans Building, WASHINGTON, D. C.

TRAJANKA
(APSERGĖJA)

Vienatinis sutaisytojas tikrosios
Trajankos Suvienytose Valstijose,
geriausiai sudrutinancziuos, kuri susi-
deda isz 52 visokių zolių, szaknų,
žievių, sėklų, vaisių ir tt. isz viso
svieto szalių.
Ketvirta dalis svoro kasztuoja 25
centai, su prisiuntimu per pacztą 35
centai, \$1 00 už svarą.
Perkucpziams 10 svarų už \$6.00.
G. Hoffmann
lietuviszkas aptiekorius
103 Grand str.
BROOKLYN, N. Y.

Caecilia Hall.

GEO. SCHMIDT, prop.
101 & 103 Grand str.
Tarpe Wythe Ave. & Berry srt.
BROOKLYN, N. Y.

Kambariai draugysezių susirinki-
mams. Svetainė parsamdoma dėl
veseliju, balių ir tt. Gėrymai pir-
mos kha-os; vynų visokio skyriaus,
likierių ir Lager Bier.

Draugystės szv. Juozapo susirin-
kimai atsibuna kas 1 ir 3 Utarninką.
Draugystės szv. Kazimiero susi-
rinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Petny-
czia.

D. L. & W. B. R.

Trukiai iszeina isz Plymouth'o:
Ant 7:00; 8:47; 10:13; 11:51 isz ryto į Scranton
New York, Philadelphia, Binghamton, Elmira
Buffalo, ir visų tarpinių stacijų bei į Vakarus
Ant 7:38; 9:02; ir 11:3 isz ryto į Nanticoke
Bloomburg, Northumberland bei visų tarpinių
stacijų ir susivienyjant dėl Williamsport, Harris-
burg, Pittsburg, on tim re, ir t. t.
Ant 2:23; 3:47; 4:40; 7:41 ir 10:15 po pietų į Scan-
ton New York, Buff lo, ir visų tarpinių stacijų.
Ant 2: 0 2:49; 3:26; 4:39; 5:30 1:30 pietų į North-
umberland ir visų tarpinių stacijų susivienyjant
dėl Williamsport, Harrisburg, Pittsburg, Balti-
more ir t. t.
Tikietai už pigiause prekę į visas szalis, Sziaureę
—Pietus, Rytus ir Vakarus ir į minksztojų anglių
apietinkes. Pasiklauskite ant dypo Plymouth, Pa.

